

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
Sołectwa Rybarzowice**

faza: prognoza pozytywnie zaopiniowana
przez R.D.O.Ś. i P.P.I.S.

Spis treści

I. Wstęp	4
II. Zawartość i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice	5
III. Powiązanie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice z innymi dokumentami	7
IV. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	8
V. Istniejący stan środowiska sołectwa Rybarzowice	10
1. Poszczególne elementy przyrodnicze i ich wzajemne powiązania oraz procesy zachodzące w środowisku	10
1.1 Ukształtowanie terenu i budowa geologiczna	10
1.2 Klimat	11
1.3 Gleby	11
1.4 Wody	11
1.5 Siedliska przyrodnicze i zbiorowiska roślinne	13
1.6 Wzajemne powiązania poszczególnych elementów przyrodniczych	14
2. Dotychczasowe zmiany w środowisku	14
3. Struktura przyrodnicza obszaru, w tym różnorodności biologicznej	15
4. Powiązania przyrodnicze obszaru z jego szerszym otoczeniem	17
5. Zasoby przyrodnicze i ich ochrona	17
6. Walory krajobrazowe i ich ochrona prawna	19
7. Jakość środowiska oraz jego zagrożenia wraz z identyfikacją tych zagrożeń	20
7.1 Powietrze atmosferyczne	20
7.2 Wody	21
7.3 Gleby	23
7.4 Flora i Fauna	23
7.5 Identyfikacja zagrożeń środowiska	23
VI. Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska sołectwa Rybarzowice, w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	25
1. Ocena odporności środowiska na degradację oraz zdolności do regeneracji	25
2. Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym różnorodności biologicznej	26
3. Ocena stanu zachowania walorów krajobrazowych oraz możliwości ich kształtowania ...	27
4. Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi	28
5. Ocena charakteru i intensywności zmian zachodzących w środowisku	28
6. Ocena stanu środowiska oraz jego zagrożeń i możliwości ich ograniczenia	29
VII. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń planu miejscowego	31
VIII. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice	33
IX. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania przedmiotowego dokumentu	35
X. Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru oraz na środowisko	40

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

1. Oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz jego integralność	40
2. Oddziaływania na rośliny, zwierzęta, i różnorodność biologiczną	41
3. Oddziaływania na ludzi	42
4. Oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne	43
5. Oddziaływania na powietrze atmosferyczne	44
6. Oddziaływania na powierzchnię ziemi i gleby	45
7. Oddziaływania na krajobraz	45
8. Oddziaływania na klimat	46
9. Oddziaływania na zasoby naturalne	46
10. Oddziaływania na zabytki i dobra materialne	46
11. Możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko	47
XI. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice	48
1. Ochrona ludzi	48
2. Ochrona bioróżnorodności	49
3. Ochrona powietrza atmosferycznego	50
4. Ochrona wód	51
5. Ochrona powierzchni ziemi i gleb	52
6. Ochrona krajobrazu	53
7. Ochrona przed powodzią	53
8. Ochrona zabytków i stanowisk archeologicznych	55
XII. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice wraz z uzasadnieniem ich wyboru	57
XIII. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice	59
XIV. Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania ustaleń planu miejscowego na środowisko	60
XV. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	61

I. Wstęp

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę oddziaływania na środowisko sporządzone do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice.

Cele prognozy oddziaływania na środowisko wynikają bezpośrednio z obowiązujących przepisów prawa dotyczących ochrony środowiska, w szczególności z ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227 z późniejszymi zmianami) oraz ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008r., Nr 25, poz. 150 z późniejszymi zmianami). Główne cele sporządzonej prognozy, to:

- ocena stopnia i sposobu uwzględnienia zagadnień zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska w projekcie planu miejscowego;
- ocena potencjalnych skutków środowiskowych wdrażania zapisów projektu planu miejscowego;
- przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań.

Zgodnie z art. 8 i 71 ustawy Prawo ochrony środowiska, zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska stanowią podstawę do sporządzania między innymi miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których:

- określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń, zapewnienia ochrony przed powstającymi zanieczyszczeniami oraz przywracania środowiska do właściwego stanu;
- ustala się warunki realizacji przedsięwzięć, umożliwiające uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska.

Zakres i treść prognozy oddziaływania na środowisko są zgodne z wymogami art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227 z późniejszymi zmianami), jak i również z zakresem i stopniem szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, uzgodnionym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bielsku-Białej w piśmie z dnia 02.06.2010r. Nr ONS/ZNS/522/21/12P/10 oraz przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w piśmie z dnia 15.06.2010r. Nr RDOŚ-24-WOOS-7041/1/70/10/ab. W prognozie oprócz zagadnień wynikających z ustawy, uwzględniono również zagadnienia dotyczące wpływu zapisów planu na zdrowie ludzi, w tym w zakresie zmian planu dotyczących terenu cmentarza, zgodnie z zaleceniem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bielsku-Białej oraz zagadnienia wpływu proponowanych rozwiązań planistycznych na możliwość migracji ptaków zgodnie z zaleceniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach.

II. Zawartość i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami), miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest przepisem prawa miejscowego, który ustala przeznaczenie terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy.

Celem sporządzanego planu miejscowego jest kompleksowa regulacja gospodarki przestrzennej sołectwa Rybarzowice, w jego granicach administracyjnych, na obszarze **837,88 ha**, czyli około **43,3 %** powierzchni Gminy Buczkowice.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice zawiera w części tekstowej (treść uchwały):

1. Rozdział I - Przepisy ogólne.
2. Rozdział II - Przepisy obowiązujące dla całego obszaru objętego planem, w tym:
 - ustalenia dotyczące przeznaczenia terenu i obiektów;
 - ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, w tym zasad kształtowania przestrzeni publicznych, zabudowy i wskaźników zagospodarowania terenu;
 - warunki zagospodarowania terenów dotyczące ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu;
 - zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
 - zasady i sposoby zagospodarowania terenów podlegających ochronie oraz zasady ochrony zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, wynikające z przepisów odrębnych;
 - zasady i warunki podziału nieruchomości lub ich scalania;
 - zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji, w tym drogowego;
 - zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów pozostałej infrastruktury technicznej.
3. Rozdział III - Przepisy dotyczące poszczególnych terenów wydzielonych liniami rozgraniczającymi.
4. Rozdział IV - Przepisy końcowe.

Ponadto załącznik graficzny do uchwały (rysunek planu) zawiera oznaczenia zagadnień poruszanych w części tekstowej w odniesieniu przestrzennym, na podkładzie mapy zawierającej granice poszczególnych nieruchomości, w tym:

1. Obowiązujące ustalenia planu:
 - granice obszaru objętego planem miejscowym;
 - linie rozgraniczające tereny odmiennej funkcji;
 - nieprzekraczalne linie zabudowy;
 - strefa bezpośredniego zagrożenia powodzią;
 - strefy potencjalnie zagrożonych zalaniem wodami powodziowymi;
 - granice stref ochrony sanitarnej cmentarza 50m
 - granice stref ochrony sanitarnej cmentarza 150m;
 - granice strefy „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej;
 - granice strefy „B” ochrony konserwatorskiej;
 - granice strefy „OW” ochrony stanowiska archeologicznego;
 - obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków;
 - pomnik przyrody ustanowiony;
 - tereny zrekultywowane wyrobisk poeksploatacyjnych lub składowisk odpadów.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

2. Obowiązujące funkcje terenów:

- MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- RP – teren zabudowy produkcji rolniczej;
- KS – tereny obsługi motoryzacji (stacje paliw)
- UM – teren zabudowy usługowo-mieszkalnej;
- U – teren zabudowy usługowej;
- UA – teren zabudowy usług publicznych;
- UO – teren zabudowy usługowej oświaty i wychowania;
- US – teren zabudowy sportowo-rekreacyjnej;
- UK – teren zabudowy kultu religijnego;
- PU – teren zabudowy produkcyjnej i usługowej;
- IG – teren infrastruktury gazowniczej;
- IK – teren infrastruktury kanalizacyjnej;
- ZL – teren lasu;
- ZE – teren zieleni nieurządzonej;
- ZI – teren zieleni izolacyjnej;
- ZC – teren cmentarza;
- R – teren użytków rolnych;
- W – teren wód;
- KDS – pas drogi publicznej klasy S (ekspresowej);
- KDG – pas drogi publicznej klasy G (głównej);
- KDZ – pas drogi publicznej klasy Z (zbiorczej);
- KDL – pas drogi publicznej klasy L (lokalnej);
- KDD – pas drogi publicznej klasy D (dojazdowej);
- KDP – teren publicznego ciągu pieszo-jezdnego;
- KDW – teren drogi wewnętrznej ogólnodostępnej;
- KP – teren parkingu publicznego;
- KR – teren publicznej drogi rowerowej.

3. Oznaczenia inne, niebędące ustaleniem planu (informacyjne):

- granice Gminy Buczkowice;
- granice sołectw – obrębów geodezyjnych;
- linie rezerwy terenu pod drogę obwodową KDG (klasy głównej);
- orientacyjny przebieg drogi wewnętrznej (KDW);
- jezdnie i osie dróg;
- budynki przeznaczone do rozbiórki pod drogę KDS;
- linie energetyczne wysokiego napięcia ze strefą techniczną;
- gazociąg przesyłowy wysokiego ciśnienia ze strefą techniczną;
- obiekty ujęte w rejestrze zabytków;
- proponowany pomnik przyrody;
- proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy;
- proponowany użytek ekologiczny;
- proponowane stanowisko dokumentacyjne;
- przepusty i wiadukty w korytarzach ekologicznych.

III. Powiązanie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice z innymi dokumentami

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice powiązany jest z następującymi dokumentami planistycznymi:

- „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego z elementami Strategii Rozwoju Gminy” przyjęte uchwałą Rady Gminy Nr XV/106/2000 z dnia 31 marca 2000r., będące w trakcie zmiany w części obszaru tożsamej z obszarem sporządzania planu miejscowego (sołectwo Rybarzowice) równocześnie wraz z pracami na planem miejscowym.
- „Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego” przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr II/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z 2004r. nr 68, poz. 2049.
- Obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszaru działek nr 4738/1, 4739/1, 4751, 4752/1, 4753, 4754/1, 4748/1 w Rybarzowicach, przyjętym uchwałą nr XXXV/301/02 Rady Gminy Buczkowice z dnia 27.08.2002r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z 2002r. nr 74, poz. 2634.
- Obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszaru sołectwa Rybarzowice w rejonie drogi krajowej ul. Żywieckiej, przyjętym uchwałą nr XLV/330/06 Rady Gminy Buczkowice z dnia 31.05.2006r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z 2006r. nr 80, poz. 2278.
- Obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszaru działki nr 538 w Rybarzowicach, przyjętym uchwałą nr XIX/93/08 Rady Gminy Buczkowice z dnia 27.02.2008r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z 2008r. nr 97, poz. 1987.
- „Uproszczonym planem urządzenia lasu wsi Rybarzowice”, wykonanym na zlecenie Starostwa Powiatowego w Bielsku-Białej oraz Nadleśnictwa Bielsko przez Busola Spółka z o.o., w 2009r.;
- „Studium określającym granice bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Soły”, sporządzone przez RZGW Kraków w 2005r.
- Decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na budowie odcinka drogi ekspresowej S-69 nr 6/2009 znak: IF/III/5340/24/09 wydanej przez Wojewodę Śląskiego w dniu 30 grudnia 2009r.

IV. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Podstawę prawną niniejszej prognozy stanowią przepisy art. 46, art. 51, art. 52, i art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227 z późniejszymi zmianami).

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy, we współpracy z zespołem sporządzającym projekt planu miejscowego, poddano szczegółowej analizie sposób i zakres uwzględnienia w nim celów ochrony środowiska, co jest zgodne z zaleceniami zawartymi w Podręczniku do Strategicznych Ocen Oddziaływania na Środowisko dla Polityki Spójności na lata 2007-2013 oraz zapisami art. 4 ust. 1 Dyrektywy 2001/42/we Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów programów na środowisko.

W prognozie zastosowano metody:

- opisowe;
- graficzne.

W oparciu o dostępne materiały i opracowania sporządzono opisową charakterystykę ekofizjograficzną, w tym charakterystykę różnorodności biologicznej.

Wykorzystano następujące źródła dotyczące istniejącego stanu zasobów środowiska:

- Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Rybarzowice”. P. Lubiński, M. Ulewicz, Bielsko-Biała 2010r.;
- Mapa zasadnicza rejonu przewidywanej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice, skala 1:500;
- Mapa topograficzna, skala 1:10 000;
- Mapa sozologiczna, skala 1:50 000;
- Mapa hydrograficzna, skala 1:50 000;
- „Waloryzacja przyrodnicza doliny rzeki Żylica w granicach Gminy Buczkowice”, Z. Wilczek, J. Bożek, Bielsko-Biała 1999r.;
- „Studium Hydrologiczne Zlewni Żylicy”, A. T Jankowski, D. Absalon, W. Oleś, Sosnowiec 1990r.;
- „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Buczkowice na lata 2009 – 2016”, EKO-TEAM KONSULTING, 2009r.;
- „Klimat Polski” A. Woś, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999r.;
- „Informacje o stanie środowiska w województwie śląskim w 2007r.”, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Katowice 2008r.;
- „Stan środowiska w województwie śląskim w 2008r.”, Wojewoda Śląski, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Katowice 2009r.;
- „Stan środowiska w województwie śląskim w 2009r.”, Wojewoda Śląski, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Katowice 2010r.;
- „Informacje o stanie środowiska w województwie śląskim w 2009r.”, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Katowice 2010r.;
- „Ocena jakości środowiska w województwie śląskim w zakresie hałasu na podstawie badań monitoringowych i inspekcyjnych WIOŚ w Katowicach oraz zarządców dróg i lotnisk w latach 2000-2009” Wojewoda Śląski, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Katowice 2010r.;
- „Program ochrony powietrza dla stref województwa śląskiego, w których stwierdzone zostały ponadnormatywne poziomy substancji w powietrzu” Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach, ATMOTERM S.A. Opole, 2010r.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

Na podstawie sporządzonej charakterystyki dokonano oceny aktualnego stanu elementów środowiska, przedstawiając w tabelach dane z monitoringu środowiska. Na podstawie analizy stanu środowiska zidentyfikowano najważniejsze problemy ochrony środowiska, które mogą wystąpić po realizacji dokumentu.

W niniejszym opracowaniu uwzględniono również informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko powiązanych dokumentów planistycznych oraz w innych dokumentach, takich jak:

- „*Prognozie oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice w gminie Buczkowice*” (I. Górską, Jan Kohut, Bielsko-Biała, 2005r.),
- „*Prognozie oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu drogi krajowej w Rybarzowicach*” (I. Górską, Jan Kohut, Bielsko-Biała, 2006r.),
- „*Prognozie oddziaływania na środowisko Planu Zagospodarowania Województwa Śląskiego*” (Biuro Planowania Przestrzennego w Bielsku-Białej, Bielsko-Biała 2004r.)
- „*Koncepcji programowo-planistycznej budowy drogi wojewódzkiej w Gminie Buczkowice*” (F. Zych, A. Jezierski, J. Seweryński, J. Kiwic, Katowice, październik 2007r.)
- Decyzji Wojewody Śląskiego nr ŚR-IV-6613/2/07 z dnia 03.10.2007 o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia pn: „*Budowa drogi ekspresowej S-69 Bielsko-Biała – Żywiec – Zwardoń, odcinek 3 od węzła „Żywiecka/Bystrzańska” w Bielsku-Białej do węzła „Żywiec” w Żywcu*”
- Raportie o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia drogowego, polegającego na *Budowie drogi ekspresowej S-69 Bielsko-Biała - Żywiec - Zwardoń, odcinek 3 od węzła „Żywiecka/Bystrzańska” w Bielsku-Białej do węzła „Żywiec” w Żywcu* (Biuro Projektów Budownictwa Komunikacyjnego TRAKT, Biuro Projektowo-Badawcze Dróg i Mostów TRANSPROJEKT Warszawa Sp. z o.o.).

V. Istniejący stan środowiska sołectwa Rybarzowice

Sołectwo Rybarzowice położone jest we wschodniej części Gminy Buczkowice. Od strony północnej graniczy z sołectwem Wilkowice (gm. Wilkowice), od strony wschodniej z sołectwem Łodygowice (gm. Łodygowice), od strony południowej z sołectwem Kalna i Godziszka (Gm. Buczkowice), natomiast od strony zachodniej z sołectwem Buczkowice.

Rybarzowice o powierzchni 837,88 ha (43,3 % powierzchni gminy), zamieszkuje obecnie **3468 osób**.

Rozpatrywany obszar w części zagospodarowany jest rolniczo, w części intensywnie zabudowany. Zwarta zabudowa mieszkaniowa koncentruje się głównie w centralnej strefie sołectwa po obu stronach drogi powiatowej nr 1401S Buczkowice-Rybarzowice (ul. Beskidzka), natomiast małe zespoły zabudowy przysiółkowej spotykamy w południowej części sołectwa. Na terenach zabudowanych przeważa zabudowa jednorodzinna i sporadycznie zagrodowa z obiektami usługowo-produkcyjnymi.

W rejonie ul. Ceglanej i ul. Wilkowskiej, przy drodze krajowej DK-69 zlokalizowane są tereny przemysłowe, na których przeważa zabudowa produkcyjna i magazynowa.

Obszar sołectwa Rybarzowice w części jest skanalizowany, zwodociągowany i zgazyfikowany. Na terenach, gdzie nie ma kanalizacji, posesje wyposażone są w zbiorniki bezodpływowe lub jednostkowo w przydomowe oczyszczalnie ścieków. W miejscach, gdzie nie ma sieci wodociągowej źródło wody pitnej stanowią studnie kopane. Pomimo powszechnego dostępu do sieci gazowniczej, w gospodarstwach domowych wykorzystuje się głównie węgiel jako paliwo do ogrzewania budynków.

1. Poszczególne elementy przyrodnicze i ich wzajemne powiązania oraz procesy zachodzące w środowisku

Zgodnie z definicją środowisko przyrodnicze to krajobraz wraz z tworami przyrody nieożywionej oraz naturalnymi i przekształconymi siedliskami przyrodniczymi z występującymi na nich roślinami, zwierzętami i grzybami.

1.1 Ukształtowanie terenu i budowa geologiczna

Obszar sołectwa położony jest w obrębie makroregionu fizyczno-geograficznego Beskidy Zachodnie, który reprezentuje tu mezoregion Kotlina Żywiecka, rozciągający się w tym rejonie między Beskidem Śląskim (od strony zachodniej), a Beskidem Małym (od strony wschodniej).

Cechą krajobrazu sołectwa jest położenie na wysoczyźnie o wysokości ok. 425 – 470 m n.p.m, rozciętej szeroką doliną potoku Żylica, a od północy płytkimi dolinkami dopływów rzeki Białej. Teren ten leży w znacznym spadku w kierunku wschodnim.

Przeważają tu utwory jednostki śląskiej, należące do kredy, paleogenu. Utwory te wykształcone są jako piaskowce, łupki, zlepieńce tworzące warstwy godulskie i w niewielkiej ilości ligockie oraz w południowym obniżeniu Beskidu Śląskiego i Małego warstwy krośnieńskie. Warstwy krośnieńskie zbudowane są tutaj z piaskowców (grubo ławicowych w poziomie dolnym oraz cienko ławicowych, płytowych w poziomie górnym) przewarstwionych łupkami.

Na w/w utworach zalegają osady najmłodszej formacji geologicznej – czwartorzędu. Wykształcone są one, jako ropy, gliny, piaski zwietrzelinowe, a w dolinach rzecznych utwory rzeczne mady, mułki, piaski i żwir.

1.2 Klimat

Klimat sołectwa kształtowany jest pod wpływem niżów i wyżów barycznych wędrujących najczęściej z zachodu, przynoszących powietrze polarno-morskie i zmienność pogody (odwilże w zimie, zachmurzenie i opady w lecie).

Oprócz zjawisk cyrkulacyjnych na stosunki klimatyczne (szczególnie klimat lokalny) mają wpływ wysokości bezwzględne i deniwelacje oraz orografia i urzeźbienie terenu. Wynikiem tego jest zróżnicowanie elementów klimatycznych zmieniających się w miarę wzrostu nad poziom morza i nad poziomy lokalnych dolin.

Obszar Kotliny Żywieckiej, która obejmuje całą powierzchnię sołectwa Rybarzowice, należy formalnie do dzielnicy karpackiej, ale cechy rzeczywiste wykazują podobieństwa do klimatu dzielnicy podkarpackiej, klimatu pogórzy północnych stoków Karpat, czyli wyraźnie cieplejszego i łagodniejszego niż otaczające pasma górskie.

Średnia temperatura na tym terenie wynosi $6 - 8^{\circ}\text{C}$, średnie roczne opady wynoszą około 800mm. Dominują wiatry zachodnie, modyfikowane, wzmacniane przez ukształtowanie terenu o średniej prędkości 2,5 – 5 m/s. Charakterystyczną cechą klimatyczną obszaru jest występowanie wiatru halnego – najczęściej w miesiącach jesiennych i zimowych, który wieje z kierunków południowych i zachodnich, jest suchy i ciepły, o znacznych prędkościach i niekorzystnych warunkach bioklimatycznych (pulsacje ciśnienia, suchość powietrza).

1.3 Gleby

Ze względu na warunki fizjograficzne, na terenie sołectwa Rybarzowice występują wyłącznie gleby charakterystyczne dla terenów górzystych i podgórskich, a ich typy ściśle związane są z podłożem geologicznym, warunkami klimatycznymi, stosunkami wodnymi itp.

Na przedmiotowym obszarze występują następujące typy gleb:

- Gleby bielcowe i pseudobielcowe wytworzone z glin średnich lub ciężkich. Gleby te dominują na całym obszarze.
- Gleby brunatne wylugowane wytworzone podobnie jak gleby bielcowe z glin średnich. Gleby te występują na płaskich terenach i zboczach o ekspozycjach południowych.
- Mady brunatne wytworzone z osadów aluwialnych. Gleby te występują w dnach większych dolin (dolina potoku Żylica).
- Gleby brunatne namyte oraz gleby glejowe wykształcone na wskutek nadmiernego zawilgocenia. Gleby te występują w nieckowatych i płaskodennych dolinkach bocznych i obniżeniach terenowych.

W bonitacji gleb gruntów ornych przeważają zdecydowanie klasy IVa i IVb, a w użytkach zielonych: klasy IV i V.

1.4 Wody

Obszar sołectwa charakteryzuje się występowaniem znacznej liczby cieków powierzchniowych (obszar zlewni Wisły). Rybarzowice położone w dolinie potoku Żylica (dopływ rzeki Soły), który wraz z głównymi dopływami, tj. potokiem Bruśnik i Godziszczanka oraz licznymi ciekami bez nazwy, stanowią swoistą sieć hydrograficzną określającą zasoby wód powierzchniowych tego terenu.

Głównym ciekim wodnym przepływającym przez Rybarzowice, jest potok Żylica, który płynie od granicy zachodniej do wschodniej sołectwa, przez całą jego długość,

częściowo uregulowanym korytem. Administratorem potoku, jest Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Fot. 1 Potok Żylica w Rybarzowicach.

Żylica ma swoje źródło w Szczyрку Salmopolu, z ujściem do Jeziora Żywieckiego, nieco na północ od stacji kolejowej w Pietrzykowicach. Jest to potok kapryśny i niebezpieczny, co udowodniał podczas licznych wezbrań, w trakcie, których dochodziło do licznych zniszczeń, zarówno na terenie miasta Szczyrk, jak i Gminy Buczkowice.

Głównym lewobrzeżnym dopływem potoku Żylica na terenie Rybarzowic jest potok Godziszczanka, który płynie przez Szczyrk, Godziszkę i Rybarzowice, gdzie ma ujście do Żylicy. Na terenie sołectwa Rybarzowice, Godziszczanka płynie przez tereny niezabudowane, przeznaczone pod uprawy, czy też stanowiące użytki zielone.

Kolejnym potokiem przepływającym przez Rybarzowice jest potok Bruśnik, będący prawobrzeżnym dopływem potoku Żylica, mający swoje źródło na stokach góry Bieniatki, a ujście w Łodygowicach. Bruśnik przepływa głównie przez tereny zabudowane, przez co w okresie wezbraniowym stanowi zagrożenie dla zabudowy mieszkaniowej.

Oprócz w/w dopływów potoku Żylica na terenie Rybarzowic zlokalizowane są mniejsze ciekі wodne „Bez nazwy” oraz rowy melioracyjne, które tworzą istotną sieć wodną na tym terenie, wpływającą na jego warunki hydrologiczne.

Opisując sieć hydrograficzną sołectwa Rybarzowice, nie wolno pominąć potoku Biały, stanowiącego dopływ rzeki Białej w Wilkowicach. Potok ów przepływa wyłącznie przez obszary upraw polowych, a towarzyszą mu zadrzewienia i zakrzewienia nadbrzeżne, przez miejscowych nazywane „Łęgowcem”.

Fot. 2 Potok Bruśnik w Rybarzowicach.

Analizując hydrografię na terenie sołectwa Rybarzowice, nie można pominąć również zagadnień związanych z wodami podziemnymi, których zasoby na omawianym terenie są ściśle powiązane z Głównymi Zbiornikami Wód Podziemnych występujących na terenie powiatu bielskiego. Obszar sołectwa leży w zasięgu zbiornika GZPW nr 348 – Godula Beskid Śląski. Jest to zbiornik o charakterze szczelinowo-porowym ukształtowany w utworach kredy, o wodach wodorowęglanowo – siarczanowo – wapniowych.

Pierwszy poziom wodonośny na terenie Rybarzowic, występuje w utworach czwartorzędowych. Zwierciadło wód podziemnych, ujmowanych studniami gospodarskimi lub drenowanych powierzchnią siecią hydrograficzną, zalega na różnej głębokości i podlega wahaniom.

1.5 Siedliska przyrodnicze i zbiorowiska roślinne

Siedlisko przyrodnicze to obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne.

Na terenie sołectwa Rybarzowice występują następujące klasy siedlisk: grunty orne, lasy mieszane, tereny rolnicze z elementami naturalnymi, łąki, pastwiska oraz tereny nadwodne, w obrębie, których stwierdza się liczne gatunki roślin naczyniowych. Na podstawie przeprowadzonej waloryzacji przyrodniczej, za najcenniejsze obszary na analizowanym terenie można zaliczyć:

- potok Żylica wraz z usytuowaną na jej brzegu nadrzeczną olszyną górską;
- fragment doliny Żylicy, pomiędzy ulicą Mostową i granicą sołectwa z Gminą Łodygowice – z uwzględnieniem naturalnych rozlewisk;
- skalisty odcinek potoku Żylica w obrębie granicy sołectwa z Gminą Łodygowice;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

- potok Godziszczanka, Bruśnik i Biały wraz z towarzyszącą im roślinnością nadbrzeżną.

W obrębie powyższych obszarów spotykamy przede wszystkim interesujące zbiorowiska roślinne, podlegające ochronie prawnej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie, tj.:

- wilgotne łąki użytkowane ekstensywnie *Cirsietum rivularis*;
- niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatheretum medioeuropaeum*, *Gladiolo-Agrostietum*;
- torfowiska przejściowe i niskie *Caricion nigrae*, *Caricion davallianae*;
- dolnoregłowy bór mieszany *Abieti-Piceetum montanum*.

Dodatkowo w obrębie terenów rolniczych, łąk oraz cieków wodnych stosunkowo licznie są reprezentowane inne charakterystyczne zbiorowiska nieleśne:

- zespół ostrożenia warzywnego (*Angelico-Cirsietum oleracei*) – punktowo w dolinach potoków;
- łąka ostrożeńiowa (*Cirsietum rivularis*) – punktowo w dolinach potoków.

Pomimo tego, iż szata roślinna sołectwa Rybarzowice ukształtowała się pod silnym wpływem zróżnicowanej działalności człowieka, tj. rolnictwa, gospodarki leśnej, osadnictwa, rozwoju przemysłu, przedstawione powyżej cenne typy siedlisk i zbiorowisk roślinnych, charakteryzujące się dużym udziałem przedstawicieli rzadkich gatunków roślin i zwierząt, zachowały się w stosunkowo licznych rozproszonych miejscach – szczególnie w dolinie potoku Żylca oraz fragmentach obszarów leśnych.

Z uwagi na uwarunkowania siedliskowe, roślinnością powszechnie spotykaną na terenie sołectwa Rybarzowice, są zbiorowiska łąkowe w dolinach potoków (wierzbowy, jesionowo-olszowy).

W obrębie zbiorowisk leśnych, których stan sanitarny i zdrowotny został oceniony jako zadowalający, spotykamy następujące główne gatunki drzew: Świerk, Modrzew, Jodła, Buk, Dąb, Lipa, Brzoza.

1.6 Wzajemne powiązania poszczególnych elementów przyrodniczych

W/w elementy przyrodnicze są ze sobą ściśle powiązane. Jak już wspomniano od podłoża geologicznego, warunków klimatycznych, stosunków wodnych itp. zależą typy gleb występujących na analizowanym obszarze. Typy gleb bezpośrednio wpływają na rodzaj siedlisk przyrodniczych, które natomiast warunkują występowanie określonych gatunków flory i fauny, decydujących o bioróżnorodności tego terenu. Istotne jest, iż każda ingerencja w naturalne relacje pomiędzy poszczególnymi elementami przyrodniczymi, może mieć negatywny wpływ na cały system wzajemnych powiązań.

2. Dotychczasowe zmiany w środowisku

Zmiany w środowisku na terenie sołectwa Rybarzowice są wynikiem głównie zróżnicowanej działalności człowieka w obszarze osadnictwa, rolnictwa, gospodarki leśnej i rozwoju przemysłu. Dokonując obserwacji, można stwierdzić, że najmniej zmian zostało poczynionych w dolinach potoków. Na pozostałym obszarze sołectwa można mówić o znacznych zmianach w środowisku, które mają bezpośredni wpływ na czynniki abiotyczne, takie jak: powierzchnia ziemi, powietrze atmosferyczne, wody, gleby oraz czynniki biotyczne, takie jak: flora i fauna.

3. Struktura przyrodnicza obszaru, w tym różnorodności biologicznej

Stan rozpoznania fauny na terenie sołectwa Rybarzowice, można uznać za dobry. Jeśli chodzi o florę, to w 2001r. została opracowana waloryzacja przyrodnicza Gminy Buczkowice, ze szczególnym uwzględnieniem terenu doliny potoku Żylica.

Największe bogactwo szaty roślinnej na terenie sołectwa występuje w dolinie potoku Żylica, w obrębie, którego przeprowadzone badania wykazywały występowanie ok. 300 gatunków roślin kwiatowych, z czego ok. 4 % stanowią rośliny chronione. Na dzień dzisiejszy na terenie sołectwa Rybarzowice występuje ok. 14 gatunków roślin objętych ochroną ścisłą i częściową, są to między innymi: Wawrzynek wilczelyko, Kukułka szerokolistna, Kukułka Fuchsa, Podkolan biały, Parzydło leśne, Bluszcz pospolity, Listeria jajowata, Kruszyk szerokolistny, Pióropusznik strusi, Kalina koralowa, Kopytnik pospolity, Kosaciec syberyjski, Pierwiosnek wyniosły i Kruszyna pospolita. Dodatkowo spotykamy na tym terenie kilka gatunków rzadkich i zagrożonych w skali Górnego Śląska, takich jak: Oset łopianowaty, Czartwa drobna, Przytulinka krzyżowa, Żywiec gruczołowaty, Tojeść gajowa, Przetacznik górski i Lepięznik biały. Większość gatunków chronionych, jak i uznanych za rzadkie, występuje w nadrzecznej Olszynie górskiej oraz zaroślach z Leszczyną i Czeremchą zwyczajną, w dolinie Żylicy.

Fot. 3 Parzydło leśne wśród zarośli brzegowych potoku Żylica w Rybarzowicach.

Z obserwacji własnych wynika, iż najczęściej spotykanymi gatunkami drzew liściastych na terenach leśnych, jak i terenach zadrzewień śródpolnych, nadbrzeżnych i przydrożnych są: Olsza czarna i szara, Wierzba, Brzoza, Czeremcha zwyczajna, Jesion, Klon,

Jawor, Topola oraz Lipa. Z gatunków iglastych dominują tu Świerki, choć i napotykamy tu również Sosny i Modrzewie.

Istotne jest, iż na całym terenie sołectwa Rybarzowice nie stwierdza się żadnego gatunku z tzw. Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, co mogłoby stanowić podstawę do wyznaczenia potencjalnej Ostoi Siedliskowej NATURA 2000.

Występujące na badanym terenie płaty naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk roślinnych charakteryzują się ogólnie znacznym zubożeniem gatunkowym, a podstawowy problem stanowi ekspansja gatunków synantropijnych w zbiorowiskach roślinności leśnej i nieleśnej, co szczególnie widoczne jest w dolinie potoku Żylica, na skraju koryta, wzdłuż pozostałości zbiorowisk łągowych, gdzie coraz częściej można spotkać choćby szczególnie uciążliwy Barszcz sosnowskiego.

Jeśli chodzi o faunę, to stan jej rozpoznania nie jest pełny, jedynie za zadowalający można uznać stan rozpoznania ichtiofauny doliny potoku Żylica i jego dopływów. Obecnie w tutejszych wodach możemy spotkać: Pstrąga potokowego, Głowacza przegopłetwego, Kiełba, Jeleca, Karasia srebrzystego, Płoć i Okonia.

Każdy uważny obserwator przyrody, podczas spacerów może spotkać tu wielu przedstawicieli awifauny, takich jak: Bażant, Kuropatwa, Dzieciół duży, Bocian biały, Kos, Zimorodek, Pluszcz, Pliszka górska, Sikora bogatka, Sójka, Sroka, Szpak, Wrona siwa, Gawron, Wróbel domowy, Cyranka, Cyraneczka, Krzyżówka, Głowienka, Łyska, Łabędź niemy i Mewa śmieszka. Z ptaków drapieżnych występują na tym terenie: Myszołów i Jastrząb.

Na analizowanym terenie występują takie gatunki płazów jak: Ropucha szara, Ropucha zielona, Żaba moczarowa, Żaba trawna, Żaba wodna, Żaba jeziorkowa, Rzekotka drzewna, Salamandra plamista oraz Traszka zwyczajna.

Spośród gadów możemy natknąć się na następujące gatunki: Padalec zwyczajny, Jaszczurka zwinka, Jaszczurka żyworodna, Zaskroniec zwyczajny oraz Żmija zygzakowata.

Fot. 4 Padalec zwyczajny na ścieżce rowerowej w Rybarzowicach.

Z uwagi na rozległość obszarów upraw polowych jak i obecność terenów leśnych oraz zaroślowych występują tu też gatunki zwierzyny łownej, takiej jak: Sarna, Jeleń, Dzik, wcześniej wspomniany Bażant i Kuropatwa, rzadziej Zając i Borsuk oraz drobne ssaki drapieżne, takie jak: Lis, Kuna leśna i domowa, Tchórz, Łasica oraz sporadycznie Jenot.

Gryzonie najliczniej reprezentowane są przez Myszy polne i domowe, Szczury wędrowne oraz w mniejszej ilości Wiewiórki pospolite.

Spośród przedstawicieli bezkręgowców, do najbardziej interesujących należą owady, głównie chrząszcze i motyle oraz pajęczaki, związane ze zbiorowiskami nieleśnymi, występującymi na terenie sołectwa Rybarzowice.

Co ciekawe, ostatnio zauważono powrót do cieków wodnych Pijawki lekarskiej, która objęta jest ochroną gatunkową.

4. Powiązania przyrodnicze obszaru z jego szerszym otoczeniem

Obszar sołectwa Rybarzowice ma swój udział w zachowaniu walorów ilościowych i jakościowych ponadlokalnych wielkich jednostek przyrodniczych, jakimi są niewątpliwie obszary Beskidu Śląskiego i Małego, ale trudno uznać ten udział za znaczący.

Dolina potoku Żylica wraz z licznymi dopływami odgrywają istotną rolę w utrzymaniu przestrzennej ciągłości obszarów cennych z punktu przyrodniczego, położonych po stronie zachodniej sołectwa (Beskid Śląski) i po stronie wschodniej (Beskid Mały). Umożliwiają w ten sposób migrację gatunków, stanowiąc naturalne korytarze ekologiczne, które odgrywają również znaczącą rolę w przypadku zasilania uboższego gatunkowo środowiska, w obszarach gęściej zaludnionych, bardziej zurbanizowanych, na terenie Kotliny Żywieckiej.

Niewątpliwie obszary stanowiące korytarze ekologiczne, będące fragmentami krajobrazu zagospodarowanymi w sposób umożliwiający migrację, rozprzestrzenianie i wymianę puli genetycznej gatunków, wzbogacają i wzmacniają obszary, które łączą, co świadczy o znaczącej ich roli w ponadlokalnym systemie obszarów przyrodniczych.

Utrzymanie trwałego funkcjonowania wewnętrznego systemu terenów czynnych przyrodniczo, opartego o:

- zadrzewienia śródpolne;
- dolinne zespoły leśno-łąkowe;
- zieleń przydrożną i przyzagrodową;
- otwarte obszary wierzchwinowe;

wzbogaconego łączącymi je w ciągi przyrodnicze, zalesieniami i zadarnieniami może przyczynić się do wzbogacenia i wzmocnienia przyległych dużych jednostek przyrodniczych objętych ochroną, w postaci parków krajobrazowych Beskidu Śląskiego i Beskidu Małego.

5. Zasoby przyrodnicze i ich ochrona

Zasoby przyrody to bogactwo naturalne, występujące w środowisku, które dzielimy na:

- niewyczerpalne (woda, wiatr, energia słoneczna oraz ciepło ziemi);
- wyczerpalne, ale odnawialne (rośliny, zwierzęta, gleba);
- wyczerpalne ale nieodnawialne (węgiel, ropa naftowa, gaz ziemny, rudy metali, substancje radioaktywne).

Na terenie sołectwa Rybarzowice znajdują się godne uwagi zasoby przyrodnicze, jednak pośród form ochrony przyrody przewidzianych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009r. Nr 151, poz. 1220 ze zmianami), do których zaliczamy: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo krajobrazowe, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów, znajdziemy tu jedynie 2 pomniki przyrody, do których należą:

- **Dąb szypułkowy „Gruby Dąb”** o obwodzie pnia 635 cm, rosnący w pasie drogowym drogi powiatowej nr 1401 S Buczkowice – Rybarzowice;
- **Dąb szypułkowy** o obwodzie pnia 300 cm, rosnący na prywatnej posesji nr 475;

oraz **gatunki roślin, jak i zwierząt objętych ochroną ścisłą i czynną**.

W stosunku do dziko występujących roślin objętych ochroną obowiązują między innymi zakazy: zrywania, niszczenia i uszkodzania; niszczenia ich siedlisk i ostoi oraz dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach.

Zakazy dotyczące dziko występujących zwierząt objętych ochroną obejmują między innymi: zakaz umyślnego zabijania, okaleczania i chwytania; umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych; niszczenia ich siedlisk i ostoi; niszczenia ich gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień; umyślnego płoszenia i niepokojenia; przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca.

W przypadku zwierząt, dopełniającą formą ochrony gatunkowej jest częściowa ochrona zwierzyny łownej (okresy ochronne) oraz niektórych użytkowanych gospodarczo gatunków ryb i raków (okresy i wymiary ochronne).

Poza wymienionymi, niektóre obszary i obiekty w sołectwie chronione są na podstawie innych przepisów szczególnych. Są to:

- grunty rolne o wysokim stopniu ochrony (III i wyższej klasy bonitacyjnej) stanowiące znikomą część użytków rolnych sołectwa (chronione na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych);
- wody powierzchniowe i podziemne (chronione na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska i Prawo wodne);
- lasy (chronione na podstawie ustawy o lasach oraz ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych).

Na wschód od Rybarzowic, w odległości kilku kilometrów znajduje się Park Krajobrazowy Beskidu Małego, natomiast po stronie zachodniej, w odległości kilku kilometrów znajduje się Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego.

Cały obszar Rybarzowic położony jest w znacznej odległości od obszarów Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 (najbliżej położony fragment specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Beskid Mały” znajduje się w odległości ok. 3,5 km na północny wschód).

Fot. 5 Pomnik przyrody „Gruby Dąb” w Rybarzowicach.

6. Walory krajobrazowe i ich ochrona prawna

Spośród walorów krajobrazowych omawianego terenu jako przeważające należy wskazać otwarte tereny upraw polowych, z rozproszoną zabudową zagrodową oraz zwartą zabudowę mieszkalno-usługową, z rozbudowaną infrastrukturą komunikacyjną.

Wspominając o walorach krajobrazowych należy również zwrócić uwagę na przepływający przez Rybarzowice potok Żylica, którego malowniczo położone koryto, wraz z terenami przybrzeżnymi, stanowią o atrakcyjności przedmiotowego obszaru.

Pomimo znaczących walorów krajobrazowych tego terenu, jak dotychczas nie objęto ich żadną formą ochrony prawnej.

Fot. 6 Koryto potoku Żylica w Rybarzowicach wraz z towarzyszącą mu roślinnością nadbrzeżną

7. Jakość środowiska oraz jego zagrożenia wraz z identyfikacją tych zagrożeń

Rozwój osadnictwa, rolnictwa oraz przemysłu sprzyja człowiekowi, jednak nie zawsze ma dobry wpływ na jakość środowiska. Postęp cywilizacyjny wiąże się często ze wzrostem zanieczyszczeń powietrza i wód, wzrostem poziomu hałasu i promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, co niewątpliwie przekłada się na jego jakość.

Aby uzyskać obraz jakości środowiska sołectwa Rybarzowice, należy przeanalizować kondycję poszczególnych jego elementów, tj. powietrza, wód, gleby i przyrody żywej.

7.1 Powietrze atmosferyczne

Rybarzowice położone, są w województwie śląskim, które od wielu lat należy do regionów Polski o największej emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Na stan powietrza atmosferycznego tego terenu mają wpływ następujące czynniki:

1. Emisja zorganizowana pochodząca ze źródeł punktowych i powierzchniowych oraz niska emisja.
2. Emisja ze środków transportu.
3. Emisja spoza terenu sołectwa.
4. Emisja niezorganizowana.

Najczęściej głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja substancji szkodliwych, tworzących się podczas procesów spalania paliw ciekłych, stałych i gazowych. Podczas spalania do atmosfery uwalniane są takie związki szkodliwe jak: dwutlenek węgla,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pył. W mniejszych ilościach uwalniany jest chlorowodór, różnego rodzaju węglowodory aromatyczne i alifatyczne.

Wraz z pyłem emitowane są również metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, a wśród nich benzo(α)piren, uznawany za jedną z bardziej znaczących substancji kancerogennych. W pyłe zawieszonym ze względu na zdolność wnikania do układu oddechowego, wyróżnia się frakcję o ziarnach: powyżej 10 mikrometrów i pył drobny poniżej 10 mikrometrów (PM10). Szczególnie ta druga frakcja jest niebezpieczna dla człowieka, ponieważ jest już tak mała, że nie jest zatrzymywana przez naturalny system filtracyjny układu oddechowego.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 ze zmianami) oceny jakości powietrza dokonywane są w strefach, w tym w aglomeracjach. Rybarzowice, jak i cała Gmina Buczkowice należy do strefy bielsko-żywieckiej, i z uwagi na brak w obszarze sołectwa stacji monitoringu jakości powietrza, należy przyjmować wyniki otrzymane na stacjach pomiarowych zlokalizowanych w przedmiotowej strefie. Pomiary prowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach jak i badania prowadzone przez Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach pokazują, iż w strefie bielsko-żywieckiej dochodzi do przekroczeń standardów stężeń dla pyłu zawieszonego PM10 i benzo(α)pirenu, co w okresie zimowym spowodowane jest głównie emisją z indywidualnego ogrzewania budynków, tzw. niską emisją, a w okresie letnim intensywnym ruchem samochodowym oraz niekorzystnymi warunkami meteorologicznymi, występującymi podczas powolnego rozprzestrzeniania się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń, w związku z małą prędkością wiatru. W strefie bielsko-żywieckiej przyczyną wystąpienia przekroczenia stężeń dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 i benzo(α)pirenu jest również napływ zanieczyszczeń spoza kraju.

Tab. 1 Średnioroczne stężenia benzo(α)pirenu i pyłu PM10 w strefie Bielsko-Żywieckiej w 2009r.

Strefa bielsko-żywiecka 2009r.		
Czynnik	Średnioroczne stężenie (ng/m³)	Wzrost w stosunku do 2008r. (%)
Benzo(α)piren (wartość docelowa 1 ng/m ³)	od 6,2 do 8,3 ng/m ³	od 24 do 644
Pył PM10 (wartość dopuszczalna 40 µg/m ³)	od 43 do 49	od 3 do 23

Źródło: „Informacje o stanie środowiska w województwie śląskim w 2009r.”, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Katowice 2010r.

7.2 Wody

a) wody powierzchniowe

Spośród wszystkich cieków wodnych przepływających przez Rybarzowice monitoringiem wód powierzchniowych objęty jest wyłącznie potok Żylica. Badania jakości wód tego potoku prowadzone są w punktach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego znajdujących się w obszarze działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach. Punkty monitoringu zlokalizowane są na Żylicy, w Szczyrku Górnym, w Łodygowicach powyżej Garbarni i przy ujściu do zbiornika Tresna. Pomiary prowadzone w Łodygowicach powyżej Garbarni, dają obraz stanu czystości wód potoku Żylica na całym odcinku Rybarzowic.

Ocena wody wykonana pod kątem wymagań, jakie powinny spełniać wody będące środowiskiem życia ryb, w warunkach naturalnych w 2009r., w punkcie pomiarowym w Łodygowicach powyżej Garbarni, wskazuje na przekroczenia azotynów w stosunku do wartości dopuszczalnych, natomiast ocena wykonana pod kątem wymagań, jakim powinny

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia w 2009r., w punkcie pomiarowym w Szczyrku Górnym, wskazuje, iż wody potoku należały do kategorii wód A3, czyli do wód wymagających wysokosprawnego uzdatniania fizycznego i chemicznego, w szczególności utleniania, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji, absorpcji na węglu aktywnym, dezynfekcji (ozonowania, chlorowania końcowego). Co ciekawe, w punkcie pomiarowym przy ujściu do zbiornika Tresna wody te należały do kategorii poza A3, ze wskazaniem na zanieczyszczenie bakteriami coli, typu kałowego. Niewątpliwie spowodowane jest to tym, iż poniżej punktu pomiarowego w Szczyrku Górnym, potok przepływa przez tereny zurbanizowane, na których są tereny, gdzie do dzisiaj jeszcze nie ma kanalizacji sanitarnej.

Tab. 2 Wartości minimalne, maksymalne, średnioroczne w punkcie pomiarowym Żylica 6,3 km powyżej Garbarni Łodygowice. Od 26.01.2009 do 09.12.2009.

Lp.	Parametr	Jednostka	N	Minimum	Maksimum	Średnia
1	Temp. wody	°C	12	0,7	14,2	8,17
2	Zawiesina ogólna	mg/l	12	4,00	53,00	14,25
3	Odczyn	-	12	7,2	8,2	7,633
4	Tlen rozpuszczony	mg O ₂ /l	12	9,400	14,100	11,06
5	BZT ₅	mg O ₂ /l	12	1,100	5,300	2,158
6	Azot amonowy	mg N/l	12	0,050	0,180	0,06917
7	Nieozon. Amoniak	mg NH ₃ /l	12	0,0005	0,0020	0,0008750
8	Azotyiny	mg NO ₂ /l	12	0,007	0,043	0,01967
9	Fosfor ogólny	mg P/l	12	0,015	0,100	0,04583
10	Twardość ogólna	mg CaCO ₃ /l	12	38,000	68,000	48,75
11	Chlor całkow. poz.	mg HOCl/l	12	0,020000	0,020000	0,020000
12	Cynk niesączoney	mg Zn/l	12	0,0050	0,0470	0,01550
13	Miedź	mg Cu/l	12	0,0025	0,0100	0,003917
14	Fenole lotne	mg/l	4	0,0005	0,0040	0,002000

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Delegatura w Bielsku-Białej

Jak widać jakość wody, jaką prowadzi potok Żylica, nie jest dobra. Można z wielkim prawdopodobieństwem założyć, że pozostałe ciekі przepływające przez ten teren, mają podobnie wody złej jakości, przy czym niewątpliwie najbardziej zanieczyszczone są te ciekі, które przepływają przez tereny zurbanizowane, gdzie zanieczyszczane są nieczystościami ciekłymi pochodzącymi z nieszczelnych osadników na posesjach niewłączonych dotychczas do kanalizacji sanitarnej, oraz zanieczyszczeniami spływającymi z ciągów komunikacyjnych, wzdłuż których nie ma kanalizacji deszczowej.

W nieco innym zakresie zanieczyszczane są wody cieków przepływających przez tereny upraw polowych, gdzie w przypadku niewłaściwie prowadzonej gospodarki rolnej, w tym niewłaściwie stosowanych dawek nawozów mineralnych, dochodzi poprzez spływ powierzchniowy do ich zanieczyszczania, konsekwencją, czego jest między innymi nadmierna eutrofizacja wód. Ten czynnik ma jednak w Rybarzowicach znaczenie drugorzędne z powodu niskiej intensywności produkcji rolnej.

b) wody podziemne

Na analizowanym terenie nie występują obecnie stałe punkty monitoringu jakości wód podziemnych województwa śląskiego. Najbliżej położone punkty monitoringu diagnostycznego znajdują się na terenie Bielska-Białej.

Z przeprowadzonych w roku 2007 przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach badań jakości wód podziemnych w wybranych punktach pomiarowych, których wyniki zestawiono w tabeli nr 3, wynika, iż wody w zbiornikach

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

kredowych to wody dobrej jakości (GZWP 348 – II klasa) oraz zadowalającej jakości (punkt Bielsko-Biała – III klasa). Wskaźnikami negatywnie oddziałującymi na wody w tym poziomie były fosforany i wodorowęglany, które w zasadniczy sposób rzutowały na ich jakość. Badania potwierdziły również, iż w kredowych utworach fliszowych dominują wody typu $\text{HCO}_3\text{-SO}_4\text{-Ca}$.

Tab. 3 Klasyfikacja jakości wód podziemnych w 2007 roku na punktach pomiarowych: Bielsko-Biała i Szyndzielnia.

Lp.	Nazwa punktu	Klasa jakości 2007	Wskaźniki odpowiadające poszczególnym klasom jakości			Typ wody
			II klasa	III klasa	IV klasa	
1	Bielsko-Biała	III	Temp.	PO_4	HCO_3	$\text{HCO}_3\text{-SO}_4\text{-Ca}$
2	Szyndzielnia	II		$\text{PO}_4, \text{HCO}_3$		$\text{HCO}_3\text{-SO}_4\text{-Ca}$

Źródło: „Informacje o stanie środowiska w województwie śląskim w 2007r.”, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Katowice 2008r.

7.3 Gleby

Prowadzone w latach ubiegłych badania gleb pod kątem ich kwasowości na terenie Rybarzowic, wskazują, iż na omawianym obszarze większość gleb to gleby lekko lub średnio zakwaszone, o pH od 4,6 do 7,1, wymagające wapnowania, natomiast prowadzone badania gleb pod kątem zawartości w nich metali ciężkich, wskazują, iż mamy tu gleby o 0 stopniu zanieczyszczenia (gleby niezanieczyszczone) lub o I stopniu zanieczyszczenia (gleby posiadające tylko podwyższoną ponad poziom naturalny, zawartość metali).

W chwili obecnej, stan jakości gleb może różnić się od tego podanego powyżej, jednak z uwagi na brak aktualnych badań jakości gleb, nie jest możliwe prześledzenie zmian w przedmiotowym zakresie.

7.4 Flora i Fauna

Na skutek zróżnicowanej działalności człowieka, przejawiającej się głównie w obszarze rolnictwa, gospodarki leśnej, osadnictwa i rozwoju przemysłu, na terenie Rybarzowic niewątpliwie doszło do:

- zubożenia gatunkowego;
- zmniejszenia obszaru naturalnych siedlisk;
- rozprzestrzeniania się gatunków obcych;
- znacznego wylesienia obszaru sołectwa;
- przerwania lub zwężenia niektórych szlaków migracyjnych (np. potok Bruśnik w rejonie gęstej zabudowy);
- zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnych.

Jednocześnie pomimo tych negatywnych efektów działalności człowieka na przedmiotowym terenie zachowały się cenne typy siedlisk i zbiorowisk roślinnych, charakteryzujących się dużym udziałem przedstawicieli rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

7.5 Identyfikacja zagrożeń środowiska

Na terenie sołectwa Rybarzowice możemy zidentyfikować następujące zagrożenia środowiska lokalnego:

a) zagrożenia dla powietrza atmosferycznego:

1. zanieczyszczenia powstające w ramach tzw. niskiej emisji;
2. zanieczyszczenia komunikacyjne;
3. zanieczyszczenia powstające w trakcie spalania odpadów komunalnych w piecach przydomowych;
4. zanieczyszczenia pochodzące spoza terenu sołectwa.

b) zagrożenia dla wód:

1. nieczystości ciekłe pochodzące z zabudowy mieszkaniowej na terenach nieskanalizowanych;
2. chemiczne środki do produkcji rolniczej, spływające z pól;
3. zanieczyszczenia pochodzące z ciągów komunikacyjnych nie posiadających instalacji do wstępnego ich podczyszczania;
4. nieprzemysłana regulacja cieków wodnych.

c) zagrożenia dla gleb:

1. erozja;
2. wyjąłowanie;
3. zakwaszenie;
4. chemizacja rolnictwa;
5. dzikie składowiska odpadów.

d) zagrożenia dla flory i fauny:

1. urbanizacja;
2. zanieczyszczenie powietrza;
3. inwazja gatunków obcych;
4. niekontrolowana eksploatacja żwiru w potokach, powodująca zmniejszenie kamienistych tarlisk ryb;
5. kanalizacja koryt cieków wodnych;
6. niewłaściwa gospodarka leśna;
7. susza;
8. powódź.

e) zagrożenia dla mieszkańców:

1. zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego;
2. zanieczyszczenie wód;
3. zanieczyszczenie gleb;
4. hałas, szczególnie w pobliżu większych ciągów komunikacyjnych (droga krajowa i powiatowa) i zakładów produkcyjnych;
5. promieniowanie elektromagnetyczne;
6. powódź, szczególnie na terenach sąsiadujących z potokiem Żylica i potokiem Bruśnik, w obszarze zabudowy mieszkaniowej.

VI. Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska sołectwa Rybarzowice, w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

1. Ocena odporności środowiska na degradację oraz zdolności do regeneracji

Pojęcie odporności środowiska przyrodniczego na degradację, czyli na pogorszenie jakości poszczególnych jego elementów lub cech oraz zachwianie równowagi, rozumiane jest jako zdolność do zachowania wewnętrznej równowagi, pomimo naruszenia jej przez czynniki zewnętrzne, zarówno pochodzenia naturalnego jak i sztucznego. Ocena odporności środowiska na degradację pozwala na uchwycenie komponentów o najmniejszej odporności na czynniki niszczące, co pozwala na podjęcie stosownych kroków mających na celu skuteczną ich ochronę.

Specyfika budowy środowiska przyrodniczego sprawia, iż bardzo trudno jest dokonać kompleksowej oceny jego naturalnej odporności na degradację. Dokonując takiej oceny należy wziąć pod uwagę odporność każdego z elementów środowiska przyrodniczego z osobna, jak i w powiązaniu ze sobą, na wszystkie możliwe rodzaje degradacji.

Środowisko Rybarzowic zostało znacząco zmienione pod wpływem działalności człowieka, przez co dziś praktycznie nie ma już miejsc, gdzie nie widoczne byłyby skutki bytności człowieka, czego niewątpliwym następstwem jest zmniejszenie jego odporności na dalszą degradację.

Na tak zmienione środowisko ujemny wpływ mają czynniki naturalne jak i antropogeniczne. Do najbardziej narażanych, przez co najmniej odpornych na degradację elementów środowiska na omawianym obszarze należą:

1. Gleby, na które silnie oddziałują zarówno czynniki naturalne, takie jak erozja wodna i wietrzna, jak i antropogeniczne, do których należy zaliczyć kwaśne deszcze oraz dzikie składowiska odpadów.
2. Wody podziemne, na których jakość ma bezpośredni wpływ rodzaj gleb, jak i zanieczyszczenia antropogeniczne, np. związki biogenne wymywane z upraw polowych, nieczystości ciekłe z nieszczelnych osadników, czy też odcieki z dzikich składowisk odpadów.
3. Wody powierzchniowe, na które główny wpływ mają czynniki antropogeniczne, takie jak: związki biogenne wymywane z upraw polowych, nieczystości ciekłe z nieszczelnych osadników, ale też regulacja cieków przyczyniająca się między innymi do erozji dennej.
4. Przyroda ożywiona, na którą główny wpływ mają czynniki antropogeniczne, takie jak: urbanizacja, zanieczyszczenie powietrza czy też naruszenie stosunków wodnych, które prowadzą do kurczenia się naturalnych siedlisk, zmiany struktury jak i przebudowy składu gatunkowego.

Tereny o wysokiej wrażliwości wymagające ochrony przed czynnikami degradującymi, na terenie Rybarzowic, to głównie ekosystemy leśne jak i korytarze ekologiczne, na które składają się ciek wodne, zadrzewienia, łąki, pastwiska i nieużytki. Zaburzenie ich funkcjonowania może niekorzystnie wpłynąć na stan całego środowiska, co w konsekwencji może prowadzić do zubożenia bioróżnorodności, zmiany stosunków wodnych, czy też nasilenia procesów erozyjnych gleb pozbawionych roślinności.

Oceniając środowisko badanego obszaru, pod względem zdolności do regeneracji, należy uznać, że zmiany antropogeniczne są na tyle znaczne, że konieczny jest udział człowieka w kształtowaniu właściwych procesów ekologicznych. Wobec silnej antropopresji, czynnikiem łagodzącym jej negatywne oddziaływanie na środowisko, wspomagającym odnowę różnorodności biologicznej i zwiększającym walory krajobrazowe, będzie

zaprojektowanie takiego sposobu użytkowania terenu, który uwzględni jego obecne walory i uwarunkowania przyrodnicze.

2. Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym różnorodności biologicznej

Biorąc pod uwagę fakt, iż na terenie Rybarzowic formami ochrony przyrody objęte są jedynie dwa pomniki przyrody oraz niektóre gatunki roślin i zwierząt, należy stwierdzić, że stan ochrony zasobów przyrodniczych na tym terenie nie jest zadowalający.

W ramach poprawy stanu ochrony zasobów przyrodniczych postuluje się wprowadzenie następujących form ochrony przyrody na terenie sołectwa Rybarzowice:

1. **Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Żylica-Rybarzowice”**, którego celem ochrony byłby fragment potoku Żylica, z przylegającymi do niego zwirowiskami, stawami, dobrze zachowanymi fragmentami lasów łęgowych, zaroślami oraz łąkami – na powierzchni ok. 50 ha (6 % całkowitej powierzchni gminy).
2. **Stanowisko dokumentacyjne „Grzebień Żylicy”**, którego celem ochrony byłby skalisty odcinek potoku „Żylica” z odsłonięciem stromo ustawionych ławic piaskowców przypominających grzebień.
3. **Użytek ekologiczny „Nad Żylicą”**, którego celem ochrony byłoby naturalne rozlewisko, stanowiące naturalną oczyszczalnię hydrobotaniczną, porośnięte przez szuwar szerokopalkowy i szuwar z manną jadalną – na powierzchni ok. 1,66 ha (0,2 % całkowitej powierzchni gminy).
4. **Pomnik przyrody – drzewo gatunku Lipa drobnolistna** o obwodzie pnia 322cm, rosnące na posesji położonej w Rybarzowicach przy ul. Beskidzkiej 161.

Oprócz propozycji wprowadzenia powyższych form ochrony przyrody, w ramach ochrony zasobów przyrodniczych sołectwa Rybarzowice, należy:

1. Zachować ciągłość lokalnych korytarzy ekologicznych.
2. Urządzić i zagospodarować tereny nadwodne wzdłuż potoku Żylica, w sposób umożliwiający wypoczynek, rekreację i uprawianie sportów z uwzględnieniem ochrony różnorodności przyrodniczej i krajobrazowej.
3. Określać w dokumentach planistycznych jak największą powierzchnię obszarów biologicznie czynnych.
4. Otoczyć opieką zadrzewienia przydrożne (nasadzenia, cięcia pielęgnacyjne, wymiana składu gatunkowego).
5. Zwiększać lesistość sołectwa poprzez zalesianie i zadrzewianie gruntów rolnych o niskiej wartości bonitacyjnej.
6. Regulować potoki wyłącznie na terenach zabudowy mieszkaniowej, celem ich ochrony przed powodzią.
7. Zachęcać mieszkańców do segregacji odpadów i regularnego pozbywania się odpadów komunalnych.
8. Skanalizować cały możliwy obszar sołectwa.
9. Propagować działania zmierzające do zmniejszenia zużycia wody, energii elektrycznej oraz paliw w gospodarstwach domowych;
10. Wdrożyć program redukcji „niskiej emisji”.
11. Propagować działania zmierzające do wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.
12. Propagować wśród rolników działania zapobiegające erozji gleb, takie jak: stosowanie odpowiednich płodozmianów, zachowania zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, obsiewanie nieużytków wieloletnimi roślinami motylkowymi.

13. Stale podnosić świadomość ekologiczną społeczności lokalnej w przedmiotowym zakresie, np. poprzez programy edukacyjne realizowane w szkołach, spotkania plenerowe, ulotki itp.

Na terenie sołectwa Rybarzowice za wyjątkiem zwykłego korzystania z zasobów przyrody nie notuje się innych szczególnych form ich wykorzystania. Na badanym terenie nie ma zlokalizowanych większych systemów solarnych, elektrowni wiatrowych czy też wodnych, brak jest również udokumentowanych i opisanych złóż surowców nadających się do wydobywania, przez co nie jest prowadzona na tym terenie eksploatacja żadnych kopalin.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania klimatyczne i topograficzne, wydaje się, że większy udział na tym terenie powinno mieć wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, szczególnie z wykorzystaniem biomasy, czy też energii słońca i wiatru.

Fot. 7 Skalisty brzeg potoku Żylica w Rybarzowicach, przy granicy z Gminą Łodygowice.

3. Ocena stanu zachowania walorów krajobrazowych oraz możliwości ich kształtowania

Stan zachowania walorów krajobrazowych należy uznać za dobry, pomimo znacznych zmian antropogenicznych, jakie zaszły na terenie sołectwa Rybarzowice. Charakterystyczną cechą krajobrazu jest zwarta zabudowa koncentrująca się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych (droga powiatowa i przyległe do niej drogi gminne), poza którymi występują obszary upraw polowych, zieleni przypotokowej, zadrzewień śródpolnych oraz terenów leśnych, tworzących bardzo ciekawy kompleks krajobrazowy.

Cechą wyróżniającą ten teren, jest możliwość nieznacznego kształtowania walorów krajobrazowych, poza terenami zabudowanymi, które wydaje się, iż powinno przede wszystkim zmierzać w kierunku zachowania zadrzewień rosnących wzdłuż potoków oraz zadrzewień śródpolnych, przy jednoczesnym urozmaicaniu obszarów upraw polowych.

Mozaika łąk kośnych, pastwisk i upraw zbożowych z towarzyszącą jej roślinnością wysoką, w sąsiedztwie przepływających potoków to niewątpliwie istotny walor krajobrazowy.

Bardziej podatne na kształtowanie są tereny zabudowy mieszkaniowej, które dzięki dobrze przemyślanej polityce przestrzennej, w zakresie ich lokalizacji i kształtujących je uwarunkowań, mogą znacząco wpłynąć na poprawę krajobrazu lokalnego.

4. Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi

Dotychczasowy sposób zabudowy i zagospodarowania sołectwa, który wykształcił główne pasmo osadnicze wzdłuż drogi powiatowej i przylegających do niej dróg gminnych należy uznać za korzystny dla uwarunkowań przyrodniczych. Korzystne jest również skoncentrowanie terenów usługowych i przemysłowych w rejonie drogi krajowej, z dala od terenów cennych przyrodniczo.

Dobrze należy również ocenić zagospodarowanie terenów nadpotokowych, które są w większości wolne od zabudowy, dzięki czemu przy właściwym planowaniu przestrzennym mogą stanowić zarówno tereny cenne przyrodniczo, jak i wartościowe tereny rekreacyjne.

Mniej korzystny, jest wzrost nieużytków, na terenach upraw polowych, co jednak w przyszłości może mieć i swoje dobre strony, ponieważ na takich gruntach dochodzi do tzw. sukcesji wtórnej, wynikiem, której jest wykształcenie roślinności leśnej, przy czym z obserwacji własnych wynika, że na terenie Rybarzowic wynikiem sukcesji wtórnej jest pojawienie się jednogatunkowych zadrzewień olszynowych lub brzoźowych, czyli niejako dochodzi do zubożenia gatunkowego.

Najbardziej niepokojący jest jednak fakt wylesiania obszarów leśnych (trwałego pozbawienia roślinności leśnej gruntów oznaczonych w ewidencji jako lasy), które jeśli nie zostaną podjęte stosowne kroki mogą całkowicie utracić swoją pierwotną funkcję, co może mieć w przyszłości swoje negatywne konsekwencje dla całego środowiska badanego terenu.

5. Ocena charakteru i intensywności zmian zachodzących w środowisku

Zmiany, jakie zaszły w środowisku sołectwa, są głównie wynikiem działalności człowieka, który ukształtował je na własne potrzeby. Istotne jest, iż na terenie Rybarzowic, nie ma już praktycznie miejsc, które nie zostały w jakimś stopniu zmienione przez człowieka.

Analizując zmiany, jakie zaszły w środowisku, można badany teren podzielić ze względu na ich stopień, na:

1. Tereny przeznaczone pod działalność przemysłową – tereny te charakteryzują się największą antropopresją, związaną z działalnością gospodarczą prowadzoną w ich obrębie.
2. Tereny zabudowy mieszkaniowej – tereny równie silnie zmienione przez człowieka, w celu zaadaptowania ich na cele mieszkaniowe i usługowe.
3. Tereny upraw polowych, łąki i pastwiska – tereny o znacznie mniej widocznej ingerencji człowieka, jednak należy pamiętać, że powstały dzięki człowiekowi, celem zaspokojenia jego potrzeb. W chwili obecnej obserwuje się zmiany tych terenów, spowodowane brakiem ingerencji człowieka – wzrost powierzchni nieużytków, na których następuje sukcesja wtórna.
4. Tereny leśne i zadrzewień śródpolnych – podobnie jak wyżej tereny o znacznie mniej widocznej ingerencji człowieka, przy czym należy pamiętać, że część z nich powstała w sposób naturalny, natomiast część powstała dzięki człowiekowi, celem zaspokojenia jego potrzeb. W chwili obecnej obserwowane negatywne zmiany tych terenów, to redukcja drzewostanów, czy wręcz ich zanik.

5. Tereny nad głównymi potokami i ich dopływami z towarzyszącą im zielenią – to tereny najmniej zmienione przez człowieka. Obserwowana ingerencja człowieka na tych terenach związana jest głównie z pracami regulacyjnymi koryt potoków i działalnością rolniczą, prowadzoną w ich sąsiedztwie.

6. Ocena stanu środowiska oraz jego zagrożeń i możliwości ich ograniczenia

Stan środowiska Rybarzowic należy ocenić jako niezadowalający. Na przedmiotową ocenę, ma głównie wpływ analiza stanu takich elementów środowiska, jak: powietrze, wody oraz gleby, których jakość bezpośrednio wpływa na kondycję wszystkich pozostałych elementów środowiska.

Główne zagrożenia dla środowiska sołectwa Rybarzowice zostały zidentyfikowane już w niniejszym opracowaniu, przy czym do tych najbardziej istotnych, mających główny znaczący wpływ na stan środowiska lokalnego, należą:

- zanieczyszczenia powstające w ramach tzw. niskiej emisji;
- zanieczyszczenia komunikacyjne;
- nieczystości ciekłe pochodzące z zabudowy mieszkaniowej na terenach nieskanalizowanych;
- dzikie składowiska odpadów;
- tzw. kwaśne deszcze;
- niewłaściwa regulacja potoków;
- erozja glebowa.

W celu ograniczenia w/w zagrożeń należy stosować następujące działania:

- dokonać termomodernizacji budynków, w tym wymiany starych, niskowydajnych pieców węglowych na piece o wysokiej wydajności, wykorzystujących jako paliwo: węgiel o niskiej zawartości siarki, gaz, biomasę czy też olej opałowy;
- skanalizować wszystkie obszary zabudowane, a tam gdzie nie jest to technicznie możliwe, czy też ekonomicznie uzasadnione, wyposażanie nieruchomości w przydomowe oczyszczalnie ścieków lub zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe;
- poprawiać stan techniczny dróg, w tym budować systemy wstępnego podczyszczania zanieczyszczeń spływających z dróg;
- zwiększać lesistość sołectwa poprzez zalesianie i zadrzewianie gruntów rolnych o niskiej wartości bonitacyjnej;
- regulować potoki wyłącznie na terenach zabudowy mieszkaniowej, celem ich ochrony przed powodzią;
- zachęcać mieszkańców do segregacji odpadów i regularnego pozbywania się odpadów komunalnych;
- propagować działania zmierzające do wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;
- propagować wśród rolników działania zapobiegające erozji gleb, takie jak: stosowanie odpowiednich płodozmianów, zachowania zadrzewień i zakrzaceń śródpolnych, obsiewanie nieużytków wieloletnimi roślinami motylkowymi;
- stale podnosić świadomość ekologiczną społeczności lokalnej w przedmiotowym zakresie, np. poprzez programy edukacyjne realizowane w szkołach, spotkania plenerowe, ulotki itp.

Istotne jest, iż Gmina Buczkowice stale prowadzi działania mające na celu poprawę stanu środowiska na obszarze całej gminy, w tym i sołectwa Rybarzowice. Do takich działań należą:

- budowa kanalizacji sanitarnej;
- selektywna zbiórka odpadów, które są odbierane bezpłatnie od mieszkańców;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

- finansowanie w 100% odbioru, transportu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Buczkowice;
- sukcesywna modernizacja dróg gminnych;
- pielęgnacja terenów zielonych;
- edukacja ekologiczna.

VII. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń planu miejscowego

Uwzględniając aktualny stan środowiska oraz obserwowane zmiany w zakresie użytkowania i zagospodarowywania przestrzeni sołectwa Rybarzowice, można przypuszczać, iż w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego, potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska, będą przedstawiać się następująco:

1. W zakresie stanu flory i fauny:

- naturalne procesy sukcesyjne na użytkach rolnych nie podlegających użytkowaniu, bez planowych zalesień doprowadzić mogą do powolnego zubożenia gatunkowego i w konsekwencji do zanikania gatunków siedlisk łąkowych i polnych;
- presja zabudowy mieszkaniowej na tereny rolnicze w trybie bezplanowym (decyzje o warunkach zabudowy) ograniczy funkcjonowanie lokalnych korytarzy ekologicznych i spowoduje zmniejszenie obszaru naturalnych siedlisk w zakresie poważniejszym z powodu niekontrolowanego rozproszenia zabudowy;
- realizacja dużych inwestycji drogowych: budowa drogi ekspresowej S69 oraz drogi obwodowej w ciągu drogi wojewódzkiej DW 942 oraz innych dróg publicznych, realizowanych w trybie tzw. specustawy, może pomimo braku planu ograniczyć funkcjonowanie lokalnych korytarzy ekologicznych oraz spowodować zmniejszenie obszaru naturalnych siedlisk.

2. W zakresie jakości wód:

- skanalizowanie terenów zabudowy mieszkaniowej oraz terenów usługowych wpłynie na poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Z drugiej strony nadmierna koncentracja zabudowy mieszkaniowej na terenach nieskanalizowanych może wpłynąć na pogorszenie jakości tych wód;
- kurczenie się obszarów upraw polowych spowoduje zmniejszenie ilości nawozów sztucznych stosowanych w rolnictwie, co niewątpliwie pozytywnie wpłynie na jakość wód powierzchniowych i podziemnych.

3. W zakresie stanu lasów:

- w wyniku zalesiania gruntów rolnych niskich klas bonitacyjnych zwiększy się powierzchnia gruntów leśnych.

4. W zakresie stanu gruntów rolnych:

- na wskutek zalesiania gruntów niskich klas bonitacyjnych, realizacji inwestycji drogowych oraz na wskutek zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele zabudowy mieszkaniowej lub usługowej nastąpi zmniejszenie powierzchni gruntów rolnych;
- przewiduje się dalszy wzrost powierzchni nieużytków.

5. W zakresie klimatu akustycznego:

- w związku z realizacją inwestycji drogowych, niezależnych od ustaleń projektu planu miejscowego (specustawa), pogorszą się warunki akustyczne w bezpośrednim ich sąsiedztwie;
- nadmierna koncentracja zakładów usługowych i przemysłowych, może wpłynąć na pogorszenie warunków akustycznych w sąsiedztwie;
- poprawa stanu technicznego dróg wpłynie na poprawę klimatu akustycznego w ich sąsiedztwie;
- budowa i modernizacja dróg wpłynie na poprawę komunikacji lokalnej.

6. W zakresie jakości powietrza:

- nadmierna koncentracja zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej, oraz rozwój infrastruktury drogowej będzie lokalnie skutkować wzrostem poziomu substancji szkodliwych w powietrzu, pochodzących z procesów spalania paliw;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

- wdrożenie na terenie sołectwa Rybarzowice programu niskiej emisji wpłynie na poprawę jakości powietrza atmosferycznego.
- 7. W zakresie jakości gleb:**
 - zmniejszenie powierzchni gruntów przeznaczonych pod uprawy skutkować będzie zmniejszeniem ilości nawozów sztucznych stosowanych w rolnictwie, dzięki czemu zmniejszy się ilość substancji chemicznych dostających się do gleb;
 - wzrost ilości nieużytków spowoduje zubożenie gleb;
 - koncentracja zabudowy mieszkaniowej na terenach nie skanalizowanych, przy jednoczesnym nie stosowaniu się właścicieli nieruchomości do obowiązujących przepisów spowoduje wzrost zanieczyszczenia gleb w sąsiedztwie;
 - na terenach skanalizowanych stan gleb ulegnie poprawie;
 - wzdłuż wybudowanych odcinków dróg wzrośnie zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi;
 - wdrażanie działań zapobiegających powstawaniu dzikich składowisk wpłynie na poprawę jakości gleb na terenach, gdzie takie składowiska powstają.

VIII. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

Na terenie sołectwa nie występują obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody.

Dodatkowo nie przewiduje się wpływu projektu planu miejscowego na najbliższe położone obszary podlegające przedmiotowej ochronie.

Mając na uwadze powyższe oraz analizując uwarunkowania środowiskowe, aktualny stan zagospodarowania oraz przewidywane kierunki rozwoju obszarów leżących w granicach sporządzania planu, za istotne problemy środowiska z punktu widzenia projektowanego dokumentu uznano:

1. Ubożenie składu gatunkowego flory i fauny, wraz z kurczeniem się naturalnych siedlisk ich występowania - wraz z poszerzaniem się obszarów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, czy też usługową, kurczą się tereny naturalnego występowania dziko żyjących gatunków flory i fauny. Dodatkowo na większości nieużytków dochodzi do sukcesji wtórnej, co prowadzi do zubożenia gatunkowego na tych terenach.
2. Zły stan wód powierzchniowych – zanieczyszczone wody nieczystościami ciekłymi z gospodarstw domowych, zanieczyszczeniami pochodzącymi z rolnictwa oraz ze spływu powierzchniowego, wpływają negatywnie na całe ekosystemy wodne. Dodatkowo nieprzemysłana regulacja cieków wodnych ma wpływ na ich zły stan.
3. Zanieczyszczenie wód gruntowych – wyniki badań wody w studniach przydomowych wskazują na zły stan wód, w szczególności na terenach zabudowy mieszkaniowej, gdzie nie ma kanalizacji sanitarnej.
4. Mała powierzchnia obszarów leśnych na terenie sołectwa – pomimo możliwości brak zainteresowania właścicieli gruntów ich zalesianiem. Obserwuje się również, iż na części obszarów leśnych nie są prowadzone zabiegi pielęgnacyjne, w tym również nasadzenia nowych drzew.
5. Zły stan powietrza atmosferycznego, pomimo iż obszar sołectwa jest w pełni zgasyfikowany, jako główne źródło opału nadal stosuje się węgiel czy miał węglowy. Często na tym terenie dochodzi do nielegalnego spalania odpadów komunalnych w przydomowych piecach. Dodatkowo przez obszar sołectwa przebiega droga krajowa i powiatowa. To wszystko, plus emisja z terenów sąsiednich powoduje okresowe przekroczenia dopuszczalnych poziomów szkodliwych substancji w powietrzu.
6. Powstawanie dzikich składowisk odpadów, pomimo objęcia przez gminę wszystkich mieszkańców zorganizowanych systemem odbioru odpadów, w tym bezpłatnym odbiorem odpadów selektywnie zebranych, część mieszkańców nadal pozbywa się w sposób nielegalny odpadów komunalnych. Niestety ma to również miejsce na terenach o dużych wartościach przyrodniczych tj. nad brzegami potoków, czy też w obrębie zadrzewień śródpolnych.
7. Brak ochrony obszarów przyrodniczo cennych - na terenie sołectwa Rybarzowice znajdują się godne uwagi zasoby przyrodnicze, jednak pośród form ochrony przyrody przewidzianych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody znajdują się tu jedynie 2 pomniki przyrody.
8. Lokalne wezbrania cieków wodnych – na skutek zbliżenia się zabudowy do cieków wodnych, niewłaściwej ich regulacji, czy też zaniedbań w ich utrzymaniu dochodzi do lokalnych podtopień, w trakcie większych opadów atmosferycznych. Jest to szczególnie niebezpieczne, gdy dochodzi do zalewania przydomowych osadników ścieków, czy też terenów upraw polowych, na których zastosowano nawozy sztuczne.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

Oprócz w/w istniejących problemów ochrony środowiska, w przypadku dalszej bezplanowej gospodarki przestrzennej na terenie sołectwa Rybarzowice pojawią się nowe problemy, do których możemy zaliczyć:

1. Naruszenie walorów otwartych przestrzeni krajobrazowych, w tym gruntów rolnych i leśnych, przez niekontrolowane rozproszenie zabudowy;
2. Mieszanie funkcji zabudowy o różnym poziomie uciążliwości dla środowiska, w tym zdrowia ludzi;
3. Niekontrolowane zbliżanie zabudowy do cieków wodnych;
4. Wzrost wzajemnego niekorzystnego oddziaływania dróg i zabudowy poprzez niekontrolowane zbliżanie zabudowy do dróg komunikacyjnych;
5. Ograniczenie rozwoju modernizacji systemów inżynierii środowiska – systemów kanalizacyjnych, wodociągowych, teleinformatycznych, itp;
6. Uniemożliwienie pełnej prawnej ochrony terenów cennych przyrodniczo, w związku z brakiem wyznaczenia granic tych terenów;
7. Konflikty społeczne w przypadku braku zakazu lokalizacji przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko;

IX. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania przedmiotowego dokumentu

Przystępując do sporządzenia niniejszego opracowania, przy identyfikacji celów ochrony środowiska, wzięto głównie pod uwagę fakt, iż:

- na terenie sołectwa Rybarzowice brak jest ustanowionych przedmiotów ochrony o randze międzynarodowej (światowych rezerwatów biosfery, węzłów sieci Econet, itp.);
- na terenie sołectwa Rybarzowice brak jest ustanowionych przedmiotów ochrony o randze wspólnotowej (Natura 2000);
- na terenie sołectwa Rybarzowice brak jest ustanowionych przedmiotów ochrony o randze krajowej (Parki Narodowe);
- na terenie sołectwa Rybarzowice brak jest ustanowionych przedmiotów ochrony o randze wojewódzkiej (Parki Krajobrazowe, Obszary Krajobrazu Chronionego);
- na terenie sołectwa Rybarzowice pośród przedmiotów ochrony o randze lokalnej ustanowiono jedynie 2 pomniki przyrody. Brak jest takich form ochrony jak: zespoły przyrodniczo krajobrazowe, użytki ekologiczne i stanowiska dokumentacyjne.

Przy opracowywaniu projektu planu miejscowego, kierowano się celami ochrony środowiska, takimi jak:

- ochrona wód powierzchniowych i gruntowych;
- ochrona bioróżnorodności;
- ochrona terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przed ich degradacją;
- ochrona powietrza atmosferycznego;
- ochrona powierzchni ziemi;
- ochrona przed hałasem;
- poprawa stanu technicznego istniejącej infrastruktury drogowej;
- wzrost retencyjności wód.

Powyższe cele wynikają z następujących dokumentów rangi międzynarodowej, wspólnotowej, krajowej i regionalnej:

- Decyzji 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002r., ustanawiającej szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego;
- Odnowionej strategii UE dotyczącej trwałego rozwoju (2006);
- Dyrektywy Rady Wspólnot Europejskich 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. W sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory;
- Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016;
- Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015;
- Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Buczkowice na lata 2009 – 2016;
- Strategia Rozwoju Gminy Buczkowice do roku 2015.

Przedstawione cele ochrony środowiska jak i problemy ochrony środowiska występujące na terenie sołectwa Rybarzowice, znalazły swoje odzwierciedlenie w przygotowanym projekcie planu miejscowego. Do zapisów w planie miejscowym nawiązujących bezpośrednio do przedstawionych celów i problemów ochrony środowiska, należy zaliczyć:

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

1. Zakaz zabudowy, z uwzględnieniem wyjątków ustalonych dla poszczególnych terenów, obszarów, które nie są przeznaczone pod zabudowę.
2. Określenie powierzchni biologicznie czynnej, nie mniejszej niż:
3. dla zabudowy mieszkaniowej: 50% powierzchni;
4. dla zabudowy usługowo-mieszkalnej: 40% powierzchni;
5. dla zabudowy usługowej: 30% powierzchni;
6. dla zabudowy sportowo-rekreacyjnej: nie ustala się
7. dla zabudowy produkcji rolniczej: 30% powierzchni;
8. dla zabudowy produkcyjnej lub magazynowej: 15% powierzchni;
9. dla zabudowy infrastruktury technicznej: 10% powierzchni;
10. dla parkingów publicznych: 10% powierzchni;
3. Ustalenie odległości obiektów budowlanych od zewnętrznej krawędzi skarpy brzegowej wód powierzchniowych.
4. Ustalenie odległości obiektów budowlanych od granicy lasu.
5. Zakaz grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5m od zewnętrznej krawędzi skarpy brzegowej.
6. Wymóg racjonalnego wykorzystywania powierzchni ziemi i gospodarowania gruntami, poprzez:
 - oszczędne korzystanie z terenu w trakcie przygotowania i realizacji inwestycji;
 - ograniczanie przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych na cele nie rolnicze lub nie leśne.
7. Zakaz budowy zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii.
8. Zakaz lokalizacji inwestycji mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dróg i niezbędnej infrastruktury technicznej.
9. Dopuszczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, wyłącznie po spełnieniu warunków wynikających z decyzji środowiskowej.
10. Zakaz odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych w sposób pogarszający stan gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych.
11. Nakaz wyposażenia terenów przeznaczonych pod zabudowę w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej dla odprowadzania lub gromadzenia ścieków.
12. Nakaz rozbudowy i modernizacji sieci kanalizacyjnej.
13. Nakaz odbioru i gromadzenia odpadów w systemie zorganizowanym, przy stosowaniu na całym obszarze planu jednolitych zasad, w tym z obowiązkiem wstępnej segregacji i odzysku surowców wtórnych.
14. Nakaz likwidacji i rekultywacji „dzikich” wysypisk odpadów.
15. Zakaz spalania odpadów komunalnych w piecach grzewczych.
16. Zalecenie stosowania, w celach grzewczych, paliw czystych ekologicznie lub źródeł i paliw odnawialnych.
17. Nakaz utrzymania i ochrony lasów oznaczonych jako „Ls” w ewidencji gruntów, oraz luźnych zadrzewień i zakrzewień oznaczonych jako „Lz” w ewidencji gruntów, z wyjątkiem, gdy uniemożliwiają one użytkowanie terenu zgodnie z przeznaczeniem.
18. Nakaz utrzymania i ochrony zadrzewień, zakrzewień i darni, pełniących funkcje przeciwoerozyjne na skarpach, z wyjątkiem, gdy uniemożliwiają one użytkowanie terenu zgodnie z przeznaczeniem.
19. Nakaz utrzymania i ochrony zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, pełniących funkcję siedlisk ekologicznych, z wyjątkiem, gdy uniemożliwiają one użytkowanie terenu zgodnie z przeznaczeniem.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

20. Nakaz utrzymania i ochrony zadrzewień, zakrzewień, łąk, pastwisk, i innych porostów lęgowych, stanowiących otulinę biologiczną wód powierzchniowych, pełniących funkcję siedlisk przyrodniczych i korytarzy ekologicznych oraz ochrony wód, z wyjątkiem, gdy uniemożliwiają one użytkowanie terenu zgodnie z przeznaczeniem.
21. Nakaz utrzymania i ochrony zespołów zieleni urządzonej oraz pojedynczych drzew w terenach zabudowy, parków, skwerów i cmentarzy, za wyjątkiem niezbędnych cięć pielęgnacyjnych.
22. Zalecenie zwiększenia retencyjności gleb, poprzez:
 - stosowanie do utwardzenia dojazdów i dojazdów (poza drogami i parkingami publicznymi, placami składowymi, itp.) elementów drobnowymiarowych, z preferencją dla materiałów naturalnych oraz innych azurowych;
 - budowę zbiorników dla wykorzystania wód opadowych.
23. Stosowanie w lasach, zakazów wynikających z przepisów o lasach:
 - niszczenia lub uszkodzenia roślinności i grzybni, o ile nie jest to związane z gospodarką leśną;
 - wypasu zwierząt gospodarskich;
 - biwakowania poza miejscami wyznaczonymi;
 - niszczenia lęgówisk i gniazd ptasich, lęgówisk, nor i mrowisk;
24. Stosowanie w lasach, ograniczeń wynikających z przepisów o lasach, dotyczących:
 - ruchu pojazdów silnikowych i motorowerów;
 - jazdy konnej;
 - organizacji imprez o charakterze masowym.
25. Zalecenie zalesiania w szczególności nieużytków, gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej, gruntów nieużytkowanych rolniczo, gruntów położonych przy źródłach rzek lub potoków, na działach wodnych, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach zbiorników wodnych, stromych stoków, zboczy, urwisk i zapadlisk.
26. Konieczność uwzględnienia przy sposobie użytkowania terenów ochrony istniejących i postulowanych do objęcia ochroną form ochrony przyrody.
27. Zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących spowodować przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu.
28. Ustalenie pasów ochronnych wzdłuż ważniejszych cieków wodnych,
29. Stosowanie zakazów dotyczących zagospodarowywania terenów przyległych do powierzchniowych wód publicznych, wynikających z przepisów prawa wodnego.
30. Stosowanie nakazów utrzymania wód, celem zapewnienia swobodnego spływu wód oraz lodów, a także właściwych warunków korzystania z wody, wynikających z przepisów prawa wodnego.
31. Stosowanie zakazów zagospodarowywania terenów w sposób mogący spowodować zniszczenie lub uszkodzenie brzegów wód powierzchniowych, budowli oraz gruntów pod wodami powierzchniowymi, jak i urządzeń wodnych, wynikających z przepisów prawa wodnego.
32. Stosowanie w obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią zakazów wynikających z przepisów prawa wodnego:
 - lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji gospodarki rybackiej, drogowych i infrastruktury technicznej;
 - gromadzenia ścieków (w tym w osadnikach szczelnych), odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody;
 - prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym szczególności ich składowania;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

- lokalizacji urządzeń wodnych lub innych obiektów i urządzeń budowlanych, bez uzgodnienia z zarządcą wód;
 - sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element otuliny biologicznej lub służącej do wzmocnienia brzegów;
 - zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód, a także utrzymywaniem lub budową wałów przeciwpowodziowych;
33. Ustalenie zakazów w obszarach potencjalnie zagrożonych zalaniem wodami powodziowymi:
- lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji gospodarki rybackiej, drogowych i infrastruktury technicznej;
 - gromadzenia ścieków (w tym w osadnikach szczelnych lub oczyszczalniach przydomowych), odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody;
 - prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym szczególności ich składowania;
 - lokalizacji urządzeń wodnych lub innych obiektów i urządzeń budowlanych, bez uzgodnienia z zarządcą wód;
34. Ustalenie warunków, mających na celu wzajemną ochronę i wykluczenie szkodliwego wpływu na otoczenie czynnych cmentarzy, tj.
- zakazu lokalizacji w odległości mniejszej niż 50m od ustalonej w rysunku planu linii rozgraniczającej, zabudowań mieszkalnych, zakładów żywienia zbiorowego, zakładów produkujących i przechowujących artykuły żywności, a także studni służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych;
 - konieczności podłączenia wszystkich budynków do sieci wodociągowej, zlokalizowanych w odległości nie mniejszej niż 50m oraz mniejszej niż 150m od ustalonej linii rozgraniczającej;
 - stosowanie zakazu lokalizacji zbiorowych powierzchniowych ujęć wody do picia i celów gospodarczych w odległości mniejszej niż 500m od ustalonej linii rozgraniczającej;
35. Określenie warunków zagospodarowania obszarów zagrożeń geologicznych oraz terenów zrekultywowanych wyrobisk poeksploatacyjnych lub składowisk odpadów.
36. Ustalenie na terenach położonych w zasięgu istniejącej kanalizacji sanitarnej obowiązku włączenia do tej sieci, z wyjątkiem obiektów wyposażonych w sprawne oczyszczalnie przyobiektove, stosownie do przepisów odrębnych.
37. Dopuszczenie na terenach położonych poza zasięgiem istniejącej lub projektowanej sieci kanalizacyjnej użytkowania sprawnych oczyszczalni przyobiektowych, lub zbiorników bezodpływowych z obowiązkiem ich opróżniania i wywozu przez uprawniony podmiot.
38. Zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków, w tym wód opadowych do wód powierzchniowych i ziemi;
39. Ustalenie obowiązku odprowadzania wód deszczowych z dróg publicznych i parkingów oraz z terenów produkcyjno-usługowych poprzez urządzenia do podczyszczania ścieków.
40. Zakaz wprowadzania ścieków sanitarnych do kanalizacji deszczowej i odwrotnie.
41. Zasady postępowania z odpadami, oparte na:
- obowiązku prowadzenia selektywnej gospodarki odpadami, zgodnie z przyjętym na terenie gminy planem gospodarki odpadami;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

- obowiązku wyposażenia posesji w pojemniki na odpady oraz wyposażenia terenów intensywnego ruchu pieszego w kosze na śmieci.
42. Zasady zaopatrzenia w ciepło, oparte na:
- ustaleniu stosownych zbiorczych lub indywidualnych, wysokosprawnych systemów z wykorzystaniem atestowanych urządzeń grzewczych, zapewniających emisję zanieczyszczeń na poziomie dopuszczalnym przepisami odrębnymi;
 - wykorzystaniu nośników energii czystych ekologicznie lub pochodzących ze źródeł odnawialnych.
43. Stosowanie zakazów niszczenia, uszkodzania oraz nieuzasadnionego usuwania zadrzewień przydrożnych, wynikających z przepisów o drogach publicznych.

X. Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru oraz na środowisko

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje całe sołectwo Rybarzowice. Większość jednostek planistycznych poprzedniej edycji planu (mieszkalnictwo, usługi, tereny produkcyjno-składowe, urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacji kołowej) utrzymują swe dotychczasowe przeznaczenie. Wprowadzenie nowych elementów zagospodarowania wiąże się z powstawaniem czynników mogących mieć niekorzystny wpływ na środowisko. Stopień przestrzennych zmian środowiska, które mogą być wywołane przez zagospodarowanie dopuszczone projektowanymi ustaleniami planu jest zróżnicowany, a ich zasięg obejmuje również bliższe i dalsze jego otoczenie.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice nie przewiduje możliwości realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko ujętych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających obligatoryjnie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenia w jej ramach raportu oddziaływania na środowisko (z wyjątkiem niezbędnych inwestycji infrastrukturalnych i drogowych).

Projekt planu miejscowego przewiduje natomiast na pewnych obszarach możliwość realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko stwierdza w drodze postanowienia organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W odniesieniu do tych przedsięwzięć, dogłębna analiza przewidywanych oddziaływań i ich skutków środowiskowych przeprowadzana będzie na etapie procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Określając przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko, zarówno te bezpośrednie, jak i pośrednie należy mieć na uwadze, że część z nich będzie spowodowana realizacją zapisów wynikających bezpośrednio z projektu planu miejscowego (zabudowa mieszkaniowa, drogi lokalne oraz część zabudowy przemysłowej), ale i również realizacją przedsięwzięć, o których zdecydowały inne powiązane dokumenty planistyczne (ponadlokalne inwestycje drogowe, czy też większość zabudowy przemysłowej ustalonej w obowiązującym aktualnie planie miejscowym).

1. Oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz jego integralność

Sołectwo Rybarzowice zlokalizowane jest poza obszarami chronionymi w ramach ustawy o ochronie przyrody, w tym poza obszarami Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Najbliżej zlokalizowane obszary Natura 2000 to „Beskid Śląski” PLH240005, leżący po zachodniej stronie sołectwa oraz „Beskid Żywiecki” PLH240006, leżący na wschód od sołectwa (najbliżej położony fragment specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Beskid Mały” znajduje się w odległości ok. 3,5 km na północny wschód).

Ze względu na odległości dzielące sołectwo Rybarzowice od obszarów Natura 2000, potencjalne zagrożenia dla tych terenów mogą być związane wyłącznie z zanieczyszczeniem powietrza oraz obniżeniem jakości środowiska gruntowo-wodnego, a więc tylko pośrednio mogą wpływać na stan siedlisk i innych przedmiotów ochrony.

Jednocześnie dokonując oceny skali przedmiotowych oddziaływań, nie należy spodziewać się znaczących oddziaływań na obszary Natura 2000, a realizacja zapisów

projektu miejscowego planu zagospodarowania nie przyczyni się do zachwiania spójności i właściwego ich funkcjonowania.

2. Oddziaływania na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Największy wpływ ustaleń planu miejscowego na stan, funkcjonowanie i bogactwo różnorodności flory i fauny będzie wynikać z zajęcia terenów pod inwestycje (oddziaływania bezpośrednie), a ich skutki będą miały charakter długotrwały i nieodwracalny.

Poszerzenie obszarów zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz produkcyjnej na tereny pełniące funkcje przyrodniczą skutkować może:

- uszczupleniem obszarów siedlisk, co objawi się likwidacją części siedlisk oraz występujących w nich gatunków, przekształceniem części siedlisk i zaburzeniem ich funkcjonowania oraz ich fragmentacją. Wpływ na stan siedlisk poza obszarem inwestycji będzie między innymi skutkiem prowadzenia prac zmieniających stosunki wodne, takie jak: prace ziemne, przekraczanie cieków przez inwestycje liniowe, zmiana przebiegu bądź zarurowanie cieków;
- synantropizacją zbiorowisk roślinnych, będącą wtórnym skutkiem fragmentacji siedlisk. Ingerencja w półnaturalne siedliska prowadząca do zaburzenia równowagi ekologicznej, umożliwi rozprzestrzenianie się roślinom o cechach inwazyjnych, w tym gatunkom obcego pochodzenia. Dynamika rozprzestrzeniania się tych gatunków będzie zależeć od stopnia przekształcenia już istniejącej półnaturalnej roślinności oraz od stopnia ingerencji człowieka w zastane układy roślinne;
- wylesieniem części obszarów zajętych pod zabudowę. Powierzchnia planowanych wylesień w sporządzanym planie wynosi **2,53 ha**, co stanowi około 0,3 % całkowitej powierzchni sołectwa;
- uszczupleniem rolniczej przestrzeni produkcyjnej IV i niższej klasy bonitacyjnej;
- obniżeniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz naruszeniem harmonii otoczenia na terenach dotychczas użytkowanych rolniczo, położonych z dala od istniejących terenów osadniczych oraz ciągów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania ze strony ustaleń planu, w zakresie poszerzenie obszarów zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz produkcyjnej, na funkcjonowanie korytarzy migracyjnych, w szczególności ponadregionalnego korytarza migracji ptaków oraz korytarza spójności łączącego obszar Parku Krajobrazowego Beskidu Małego z Parkiem Krajobrazowym Beskidu Śląskiego – projekt planu miejscowego nie przewiduje realizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na te korytarze.

To realizacja ponadlokalnych inwestycji drogowych, w tym drogi ekspresowej S-69 oraz drogi wojewódzkiej DW 942 (niezależnych od ustaleń planu), skutkować może:

- przecięciem naturalnych korytarzy migracyjnych przez planowane inwestycje drogowe, które stanowią bariery ograniczające możliwości migracji gatunków zwierząt. Istotne jest, iż przecięciu ulegną wyłącznie naziemne, naturalne korytarze ekologiczne, nie przewiduje się natomiast wpływu dróg na korytarze migracyjne ptaków;
- skażeniem roślinności substancjami emitowanymi do powietrza w trakcie ruchu pojazdów oraz środkami służącymi do utrzymania dróg. Spowoduje to przyspieszone niszczenie roślinności w bezpośrednim sąsiedztwie trasy bądź zatrucie roślinności, co wpłynie na ograniczenie ich rolniczego wykorzystania;
- wzrostem hałasu drogowego spowodowanym większą ilością pojazdów oraz rozbudową sieci drogowej. Reakcją zwierząt na hałas będzie między innymi opuszczanie miejsc lęgowych lub porzucanie lęgów;

- niepokojeniem i płoszeniem zwierząt spowodowanym zarówno hałasem jak i światłami pojazdów w porze nocnej;
- wzrostem śmiertelności zwierząt na skutek kolizji z pojazdami.

3. Oddziaływania na ludzi

Negatywne skutki dla zdrowia człowieka mogą wynikać głównie z realizacji inwestycji drogowych (największy udział, w negatywnym oddziaływaniu na środowisko będą miały ponadlokalne inwestycje drogowe, które realizowane są niezależnie od ustaleń planu miejscowego), na skutek których dojdzie do wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych oraz emisji hałasu.

Emisje generowane przez pojazdy i maszyny na etapie budowy, będą miały charakter krótkotrwały, natomiast emisje związane z eksploatacją infrastruktury transportowej będą miały charakter długotrwały.

Niewątpliwie budowa nowych dróg niesie ze sobą wiele pozytywnych jak i negatywnych skutków.

Z najważniejszych pozytywnych skutków można wymienić:

- odciążenie lokalnej sieci dróg gminnych i poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego wobec wzrastającego natężenia ruchu drogowego;
- zaprojektowane drogi według najnowszych norm i wymogów mają szansę stać się nowoczesnymi ponadregionalnymi szlakami komunikacyjnymi;
- wzrost aktywności życia społecznego, kulturalnego i działalności ekonomicznej, ogólny rozwój regionu.

Do negatywnych bezpośrednich, długotrwałych oddziaływań należą:

- wzrost hałasu drogowego obniżającego komfort życia w zabudowaniach mieszkaniowych i usługowych sąsiadujących z drogami. Hałas powoduje pogorszenie klimatu akustycznego w okolicy – w związku ze wzrostem ilości pojazdów oraz rozbudową sieci drogowej coraz większe obszary i coraz więcej ludzi narażonych jest na negatywne skutki związane z oddziaływaniem hałasu. Hałas pociąga za sobą, przy większych natężeniach, niebezpieczeństwo biologiczne, wpływające na zdrowie i wydajność pracy człowieka. Wpływa on na wzrost chorób nerwicznych, oddziałuje negatywnie na organy słuchu, układ krążenia i przemianę materii.
- wzrost zanieczyszczenia powietrza powodujący pogorszenie klimatu aerosanitarnego w okolicy drogi. Komunikacyjne skażenie powietrza powodowane jest głównie przez emisję substancji chemicznych z silników spalinowych oraz poprzez ulatnianie się paliwa, smarów, wycieki, ścieranie nawierzchni drogi, opon, okładzin ciemnych. Występuje przy tym szeroka różnorodność substancji emitowanych do atmosfery. Niektóre z nich są trujące, inne niepożądane ze względu na nieprzyjemny zapach lub właściwości drażniące. Największe znaczenie ze względu na wielkość emisji i stopień wywołujących zagrożeń mają substancje powstające wskutek ruchu pojazdów, tj. Tlenek węgla, tlenki azotu, związki ołowiu i kadmu, węglowodory, tlenki siarki, aldehydy, cząstki smoły i sadzy, pyły i kurz. Te substancje mają szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi.
- skażenie wód powierzchniowych i gruntowych oraz roślinności w sąsiedztwie dróg. Spożywanie skażonej wody lub produktów roślinnych może powodować bardzo wiele niebezpiecznych schorzeń.

Potencjalne negatywne oddziaływania związane są z eksploatacją dróg. Mogą one wystąpić w związku z wypadkami drogowymi z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne stwarzające zagrożenie dla zdrowia ludzi. W przypadku wystąpienia poważnej awarii podczas transportu substancji niebezpiecznych może nastąpić bezpośrednie skażenie środowiska, wskutek emisji substancji do środowiska oraz skażenie pośrednie, związane z

wybuchem lub pożarem substancji niebezpiecznej. Skutki takich zdarzeń dla bezpieczeństwa i zdrowia ludności zależą będą między innymi od miejsca zdarzenia, rodzaju i ilości przewożonych substancji, jej toksyczności, od warunków gruntowo-wodnych w miejscu awarii, warunków pogodowych oraz od szybkości i skuteczności akcji ratunkowej.

Oprócz oddziaływań ze strony dróg, obserwowane będą również oddziaływania związane z poszerzeniem obszarów zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej.

Emisje generowane przez pojazdy i maszyny na etapie budowy, będą miały charakter krótkotrwały, natomiast emisje związane z eksploatacją infrastruktury będą miały charakter długotrwały.

Do pozytywnych skutków, jakie niesie ze sobą poszerzenie w/w obszarów możemy zaliczyć:

- wzrost wartości gruntów;
- większe wpływy z podatków;
- rozwój gospodarczy;
- zwiększenie przestrzeni życiowej.

Oprócz pozytywnych skutków obserwowane będą również negatywne oddziaływania bezpośrednie, długotrwałe, do których należy:

- pogorszenie stanu sanitarnego wód powierzchniowych i podziemnych, zwłaszcza w obszarach dopuszczonego wykorzystania indywidualnych oczyszczalni i zbiorników bezodpływowych, przy niewłaściwie prowadzonej gospodarce ściekowej. Zanieczyszczenie wód będzie miało istotne znaczenie na terenach nie zwodociągowanych, gdzie jako źródło wody pitnej wykorzystywane będą studnie kopane.
- zwiększenie emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza pochodzących zarówno z procesów grzewczych w budynkach mieszkalnych jak i z urządzeń technologicznych w obiektach usługowych i produkcyjnych;
- zwiększenie hałasu oraz innych uciążliwości (emisja pyłów, gazów, ścieków i odpadów), na terenach usługowych i produkcyjnych.

4. Oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne

Rozbudowa infrastruktury drogowej będzie stanowić potencjalne źródło negatywnych oddziaływań na środowisko wodne – stosunki wodne oraz jakość wód powierzchniowych i podziemnych. W warunkach słabej izolacji poziomów wodonośnych i znacznej podatności na zanieczyszczenia wód podziemnych źródła negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne są w znacznej mierze tożsame. Negatywne oddziaływania mogą wystąpić zarówno w fazie realizacji inwestycji drogowych (oddziaływania bezpośrednie), jak i późniejszej eksploatacji dróg (oddziaływanie pośrednie).

W trakcie realizacji inwestycji drogowych negatywne oddziaływanie na stan wód może być skutkiem nieodpowiedniej lokalizacji zaplecza budowy, niewłaściwego składowania materiałów budowlanych i odpadów, spływów deszczowych i roztopowych z terenu budowy, wypłukiwania zanieczyszczeń z materiałów wykorzystywanych przy budowie, zamulenia wywołanego erozją gruntu podczas prac ziemnych, uwolnienia substancji zanieczyszczających do wód powierzchniowych podczas prowadzenia prac (np. emisje z maszyn budowlanych, spływy w wyniku zaistniałej awarii), odprowadzania nieoczyszczonych ścieków bytowych i technologicznych z zaplecza budowy do wód i gruntu. Skutki te będą miały charakter krótkoterminowy i odwracalny.

Realizacja inwestycji drogowych może spowodować zmianę stosunków wodnych, w szczególności spowodować obniżenie poziomu wód gruntowych, zaburzenie spływu powierzchniowego oraz zmianę składu chemicznego wód. Przyczyną zmiany stosunków wodnych może być zmiana kierunku odpływu cieku, jego regulacja, zarurowanie, wykonanie

układów meliorujących, czy też zmiana ukształtowania terenu. Większość z tych zmian będzie miała charakter długoterminowy.

W fazie realizacji inwestycji drogowe będą źródłem zanieczyszczeń wód poprzez spływy opadowe i roztopowe. Różnorodność substancji zanieczyszczających wody, a pochodzących z dróg jest znaczna, a najważniejszymi z nich są: zawiesiny ogólne, chlorki stosowane przy zimowym utrzymaniu dróg, metale ciężkie oraz zanieczyszczenia organiczne (węglowodory alifatyczne i aromatyczne oraz WWA).

Poprzez system odwodnienia zanieczyszczenia z dróg mogą szybko przedostać się do zbiorników wód otwartych oraz wód podziemnych.

Na wielkość koncentracji zanieczyszczeń w spływach powierzchniowych będzie miało wpływ wiele czynników. Są to między innymi natężenie i struktura ruchu pojazdów, rodzaj nawierzchni drogi, zdolności ochronne otoczenia drogi. Wpływ wyżej wymienionych czynników zależy od jakości wykonania drogi, a przede wszystkim rodzaju nawierzchni i odwodnienia.

Obszar sołectwa Rybarzowice położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód podziemnych nr 348 – Godula – Beskid Śląski. Jest to zbiornik o charakterze szczelinowo-porowym, co powoduje niepełną ochronę poziomu wodonośnego od zagrożeń zewnętrznych. Dlatego jakość wód podziemnych może ulec pogorszeniu poprzez infiltrujące do nich zanieczyszczenia fizyczne, chemiczne i biologiczne. Szkodliwe zanieczyszczenia przedostające się do wód, mogą sprawić, że wody te nie będą się nadawać do korzystania z nich w określonych celach, np. pitnych, gospodarczych, czy technologicznych.

Potencjalnym zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych wynikającym z eksploatacji dróg mogą być także awarie lub katastrofy z udziałem pojazdów transportujących substancje niebezpieczne, skutkujące uwolnieniem tych substancji do środowiska.

Na terenach zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej zagrożenie dla wód będą stanowić w głównej mierze nieoczyszczone ścieki wprowadzane nielegalnie do wód oraz zanieczyszczenia spływające z utwardzonych placów, parkingów itp.

Ścieki komunalne mogą stanowić bezpośrednie zagrożenie dla wód, zarówno na terenach nieskanalizowanych (poprzez ich bezpośrednie wprowadzanie do wód, czy też poprzez nieszczelne zbiorniki do gromadzenia nieczystości ciekłych oraz wadliwie działające przydomowe oczyszczalnie ścieków), jak i skanalizowanych (podczas awarii systemu kanalizacyjnego).

Zanieczyszczenia spływające z utwardzonych terenów będą stanowić zagrożenie w przypadku nie poddania ich podczyszczeniu przed zrzutem do odbiornika.

Realizacja zabudowy na terenach pod ten cel przeznaczonych może powodować również zmianę stosunków wodnych. Zasypywanie cieków wodnych, ich zarurowywanie, przerywanie sieci drenacyjnej oraz zmiana ukształtowania terenu, to najczęstsze przyczyny zmiany stanu wody na gruncie.

5. Oddziaływania na powietrze atmosferyczne

Realizacja nowych przedsięwzięć na terenie sołectwa Rybarzowice, będzie wpływać na stan sanitarny powietrza.

Na etapie realizacji inwestycji oddziaływania na powietrze atmosferyczne będą miały miejsce w trakcie prowadzenia prac budowlanych. Zanieczyszczenia powietrza będą skutkiem emisji spalin z maszyn budowlanych oraz emisji pyłów w trakcie wykonywania prac ziemnych. Uciążliwości te będą miały zasięg miejscowy i lokalny – oddziaływania bezpośrednie, krótkotrwałe.

Eksploatacja nowych dróg będzie skutkować wzrostem poziomu zanieczyszczeń powietrza związkami chemicznymi pochodzącymi ze spalania paliw w silnikach pojazdów,

takimi jak: tlenki węgla, siarki i azotu oraz węglowodory alifatyczne i aromatyczne. Na wielkość emisji z transportu będą miały wpływ przede wszystkim natężenie i płynność ruchu pojazdów – oddziaływania bezpośrednie, długotrwałe.

Pojawienie się nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej, będzie niosło ze sobą ryzyko negatywnego bezpośredniego, długotrwałego oddziaływania na powietrze atmosferyczne, w ramach tzw. niskiej emisji. Skala tego oddziaływania będzie uzależniona od zastosowanych urządzeń i paliw, które będą wykorzystywane do ogrzewania budynków w okresie zimowym. Problem pogorszenia jakości powietrza pojawi się również w przypadku spalania, przez właścicieli budynków, odpadów komunalnych w piecach przydomowych.

6. Oddziaływania na powierzchnię ziemi i gleby

Realizacja nowych przedsięwzięć, w tym w szczególności drogi ekspresowej i części drogi wojewódzkiej (niezależnych od ustaleń planu miejscowego), będzie się wiązała z prowadzeniem dużych robót budowlanych, wprowadzeniem ciężkiego sprzętu budowlanego w teren oraz usuwaniem mas ziemnych i formowaniem nasypów i wykopów. Uciążliwość ta będzie jednak czasowa i ustanie w raz z zakończeniem prac budowlanych oraz po właściwie przeprowadzonym zagospodarowaniu i rekultywacji terenu.

W związku z realizacją inwestycji nastąpi trwały ubytek powierzchni biologicznie czynnych (oddziaływania bezpośrednie, nieodwracalne), na skutek uszczelnienia powierzchni ziemi masą bitumiczną, betonem i innym materiałem.

Nowe inwestycje będą wiązać się z wyłączeniem części gruntów z produkcji rolnej. Przeznaczenie na cele nierolnicze części gruntów spowoduje fragmentację rolniczej przestrzeni produkcyjnej, co może odbić się niekorzystnie na jakości i wydajności pozostałych w użytkowaniu gleb.

Niekorzystny wpływ na jakość gleb będzie miał fakt, iż z nawierzchni dróg, parkingów, placów i innych powierzchni uszczelnionych, wody deszczowe będą spłukiwać substancje ropopochodne, oraz chlorki stosowane przy zimowym utrzymaniu dróg. Zanieczyszczenia te będą kumulować się w glebach w sąsiedztwie tych powierzchni.

Na terenach zurbanizowanych może dochodzić do zanieczyszczenia gleb na wskutek nielegalnego wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu, lub na wskutek powstawania dzikich składowisk odpadów.

Skażenie chemiczne gleb może być także skutkiem wycieku do gruntu substancji niebezpiecznych, w przypadku awarii transportujących je pojazdów lub wypadków z ich udziałem.

7. Oddziaływania na krajobraz

Realizacja ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice niewątpliwie spowoduje trwałe i nieodwracalne przekształcenie krajobrazu. Będzie ono spowodowane przede wszystkim przeznaczeniem gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz wprowadzenia do krajobrazu nowych elementów antropogenicznych.

Głównie, realizacja dużych przedsięwzięć drogowych (niezależnych od ustaleń planu miejscowego) oraz zabudowy przemysłowej, na obszarach obecnie jej pozbawionych, spowodować może obniżenie walorów krajobrazowych sołectwa.

Nie przewiduje się natomiast znaczących oddziaływań na krajobraz ze strony obszarów zabudowy mieszkaniowej, której realizacja w pewnych obszarach i w określonej formie może nawet wpłynąć na poprawę walorów krajobrazowych.

8. Oddziaływania na klimat

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania ustaleń planu miejscowego na klimat. W ramach realizacji ustaleń wynikających z przedmiotowego dokumentu nie przewiduje się

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

znaczącego wzrostu zużycia energii, w tym ciepłej, w obszarach nowej zabudowy - nowobudowane obiekty i zastosowane w nich urządzenia będą musiały spełniać obecnie obowiązujące restrykcyjne normy.

Dodatkowo ustalone w planie zasady zaopatrzenia w ciepło oraz modernizacja istniejących systemów grzewczych, wraz z termomodernizacją budynków, powinny wpłynąć na zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do środowiska, w tym zmniejszenie zużycia energii.

9. Oddziaływania na zasoby naturalne

Sołectwo Rybarzowice nie posiada udokumentowanych zasobów naturalnych, w tym surowców kopalnych ani wód mineralnych.

10. Oddziaływania na zabytki i dobra materialne

Na terenie Rybarzowic znajdują się dwa obiekty zabytkowe objęte ochroną z mocy ustawy (wpisane do rejestru) oraz 6 udokumentowanych stanowisk archeologicznych.

Dodatkowo w planie miejscowym ustalono ochronę około 90 zabytków ujętych w gminnej ewidencji.

Oddziaływania na zabytki i dobra materialne mogą mieć charakter bezpośredni (całkowite lub częściowe zniszczenie obiektu lub obszaru cennego kulturowo) oraz pośredni (zmiana otoczenia obiektu lub obszaru cennego kulturowo, w wyniku realizacji funkcji odmiennych od obecnych bądź pogorszenie stanu obiektów zabytkowych, na skutek emisji zanieczyszczeń).

Planowany przebieg dróg nie koliduje z obiektami zabytkowymi ani stanowiskami archeologicznymi, dlatego nie przewiduje się ich znaczącego bezpośredniego oddziaływania zarówno na obiekty zabytkowe jak i stanowiska archeologiczne.

Pośrednie oddziaływanie na obiekty zabytkowe może się wiązać z rozbudową systemów transportowych. Negatywne oddziaływania na stan substancji zabytkowej mogą być skutkiem emisji zanieczyszczeń powietrza przez środki transportu oraz generowanych przez nie drgań.

Wszystkie obiekty zabytkowe, zarówno te objęte już ochroną prawną, jak i te ustalone w planie do ochrony oraz trzy z sześciu stanowisk archeologicznych zlokalizowane są w obszarach zabudowanych, czy też pod tą zabudowę przewidzianych. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej ustalone w projekcie planu miejscowego wpłyną na nie pozytywnie, umożliwiając ich ochronę zgodnie z przepisami i sztuką konserwatorską.

Bezpośrednie oddziaływania na dobra materialne, wynikać będą przede wszystkim z kolizji przebiegu projektowanych inwestycji drogowych (niezależnych od ustaleń planu miejscowego) z terenami już zainwestowanymi. Ich skutkiem będzie między innymi wyburzenie istniejącej zabudowy, w tym mieszkaniowej oraz przebudowa istniejącej infrastruktury drogowej i przesyłowej.

Lokalizacja dróg o znacznym stopniu uciążliwości, w sąsiedztwie terenów zabudowanych, może wpłynąć na ich uzbrojenie oraz zapewnienie niezbędnej komunikacji, co może wpłynąć na wzrost wartości materialnej nieruchomości.

11. Możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko

Nie przewiduje się możliwości transgranicznego oddziaływania ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice.

Ustalenia planu miejscowego mają charakter lokalny, obejmujący obszar zawierający się w przyjętych granicach opracowania oraz tereny bezpośrednio z nim

sąsiadujące. Skutki realizacji zapisów dokumentu nie będą dotyczyć terenów państw sąsiednich.

XI. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

Wprowadzenie nowego zainwestowania w terenie wiąże się z ujemnym wpływem na środowisko. Całkowite wykluczenie niekorzystnego oddziaływania jest praktycznie nie możliwe.

Ustalenia planu, formułując wymagania w zakresie sposobów zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania na środowisko i poprawy standardów zamieszkania oraz uwzględniając istniejące wymagania przyrodnicze, opierają się na aktualnie obowiązujących przepisach określających reżimy i zasady ochrony.

Rozwiązania mające na celu zapobieganie, zmniejszenie lub kompensowanie szkodliwych oddziaływań na środowisko (będących rezultatem realizacji projektowanych przedsięwzięć) zawarto w ustaleniach ogólnych i przepisach szczegółowych. Dodatkowo dla strategicznych przedsięwzięć drogowych tj. budowy drogi ekspresowej i części drogi wojewódzkiej, których realizacja nie wynika bezpośrednio z ustaleń planu miejscowego, ustalone zostały również szczegółowe rozwiązania mające na celu minimalizowanie negatywnych oddziaływań, w odrębnych (powiązanych) dokumentach planistycznych.

1. Ochrona ludzi

W celu zapewnienia ochrony ludzi, w projekcie planu miejscowego, przyjęto następujące rozwiązania:

- zakaz budowy zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii;
- zakaz lokalizacji inwestycji mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji drogowych lub infrastruktury technicznej;
- możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wyłącznie na warunkach określonych w decyzji o środowiskowej; uwarunkowaniach;
- stosowanie zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących spowodować przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu, określonego w przepisach szczególnych, na obszarach sąsiadujących z terenami: dopuszczającymi zabudowę mieszkaniową jednorodzinną; dopuszczającymi zabudowę związaną z pobytem dzieci i młodzieży; dopuszczającymi zabudowę związaną z domami opieki społecznej; dopuszczającymi zabudowę mieszkaniową wielorodzinną lub zamieszkania zbiorowego; rekreacyjno-wypoczynkowe; dopuszczającymi zabudowę mieszkaniowo-usługową;
- stosowanie nakazu opracowania programu działań, których celem jest dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego w przypadku obiektów istniejących, o przekroczonym dopuszczalnym poziomie hałasu, w przypadkach przewidzianych w przepisach odrębnych;
- ustalenie konieczności zapewnienia w projektowanych budynkach dostępu do światła, dostępu do dróg publicznych, dostępu do niezbędnych przyłączy infrastruktury technicznej;

- ustalenie zakazu lokalizacji w odległości mniejszej niż 50m od ustalonej w rysunku planu linii rozgraniczającej cmentarze „ZC” zabudowań mieszkalnych, zakładów żywienia zbiorowego, zakładów produkujących i przechowujących artykuły żywności, a także studni służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych;
- ustalenie wymogu podłączenia do sieci wodociągowej wszystkich budynków korzystających z wody zlokalizowane w odległości nie mniejszej niż 50m oraz mniejszej niż 150m od ustalonej w rysunku planu linii rozgraniczającej cmentarze „ZC”;
- stosowanie zakazu lokalizacji zbiorowych powierzchniowych ujęć wody do picia i celów gospodarczych w odległości mniejszej niż 500m od ustalonej w rysunku planu linii rozgraniczającej cmentarze „ZC”, wynikającego z przepisów odrębnych;
- ustalenie zakazu lokalizacji w wyznaczonych strefach technicznych sieci i urządzeń (linii elektroenergetycznych, gazociągów, sieci kanalizacyjnej, sieci wodociągowej, sieci telekomunikacyjnej, sieci ciepłowniczej oraz ciągów drenarskich) nowych obiektów lub urządzeń budowlanych, w szczególności budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi, bez uzgodnienia z zarządcą tych sieci.

W celu zapewnienia ochrony ludzi, w powiązanych dokumentach planistycznych, przyjęto następujące rozwiązania:

- stosowanie zieleni izolacyjnej przy nowobudowanych odcinkach dróg;
- stosowanie ekranów dźwiękochłonnych przy nowobudowanych odcinkach dróg.

Plan miejscowy nie ustala przeznaczenia pod obiekty wymagające ochrony przed hałasem (mieszkalne, oświaty, zdrowia itp.), tam gdzie powiązane dokumenty o lokalizacji drogi ekspresowej, nie przewidują stosowania ekranów dźwiękochłonnych.

2. Ochrona bioróżnorodności

W celu zapewnienia ochrony bioróżnorodności, w projekcie planu miejscowego, przyjęto następujące rozwiązania:

- wymóg zachowania, jako biologicznie czynnej;
 - 1) dla zabudowy mieszkaniowej: 50% powierzchni;
 - 2) dla zabudowy usługowo-mieszkalnej: 40% powierzchni;
 - 3) dla zabudowy usługowej: 30% powierzchni;
 - 4) dla zabudowy sportowo-rekreacyjnej: nie ustala się
 - 5) dla zabudowy produkcji rolniczej: 30% powierzchni;
 - 6) dla zabudowy produkcyjnej lub magazynowej: 15% powierzchni;
 - 7) dla zabudowy infrastruktury technicznej: 10% powierzchni;
 - 8) dla parkingów publicznych: 10% powierzchni;
- nakaz utrzymania i ochrony lasów oznaczonych jako „Ls” w ewidencji gruntów, oraz luźnych zadrzewień i zakrzewień oznaczonych jako „zz” w ewidencji gruntów, z wyjątkiem, gdy uniemożliwiają one użytkowanie terenu zgodnie z przeznaczeniem ustalonym w planie;
- wymóg ochrony lokalnych cieków wraz z towarzyszącymi im drzewami i krzewami;
- nakaz utrzymania i ochrony zadrzewień, zakrzewień i darni, pełniących funkcję przeciwoerozyjną na skarpach, z wyjątkiem, gdy uniemożliwiają one użytkowanie terenu zgodnie z przeznaczeniem ustalonym w planie;
- nakaz utrzymania i ochrony zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, pełniące funkcję siedlisk ekologicznych, z wyjątkiem, gdy uniemożliwiają one użytkowanie terenu zgodnie z przeznaczeniem ustalonym w planie;
- nakaz utrzymania ochrony zadrzewień, zakrzewień, łąk, pastwisk i innych porostów lęgowych, stanowiących otulinę biologiczną wód powierzchniowych, pełniących

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

funkcję siedlisk przyrodniczych i korytarzy ekologicznych oraz ochrony wód, z wyjątkiem, gdy uniemożliwiają one użytkowanie terenu zgodnie z przeznaczeniem ustalonym w planie;

- nakaz utrzymania i ochrony zespołów zieleni urządzonej oraz pojedynczych drzew w terenach zabudowy, parków, skwerów, cmentarzy, za wyjątkiem niezbędnych cięć pielęgnacyjnych;
- kompensację w zamian za wylesienie gruntów o łącznej powierzchni 2,53 ha (0,3% całkowitej powierzchni sołectwa Rybarzowice), w postaci zalesienia nieużytków, gruntów rolnych nieprzydatnych do produkcji rolnej, gruntów nieużytkowanych rolniczo, gruntów położonych przy źródłiskach rzek i potoków, na działach wodnych, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach zbiorników wodnych, stromych stoków, zboczy, urwisk i zapadlisk, na łącznej powierzchni ok. 15 ha (1,8% całkowitej powierzchni sołectwa Rybarzowice);
- stosowanie zakazu na terenach leśnych niszczenia lub uszkodzania roślinności i grzybni, o ile nie jest to związane z gospodarką leśną;
- stosowanie zakazu na terenach leśnych wypasu zwierząt gospodarskich, biwakowania poza miejscami wyznaczonymi oraz niszczenia łęgów i gniazd ptasich, legowisk, nor i mrowisk;
- stosowanie ograniczenia na terenie leśnym ruchu pojazdów silnikowych i motorowerów, jazdy konnej oraz organizacji imprez o charakterze masowym;
- ustalony wymóg uwzględnienia, przy sposobie użytkowaniu terenów w obszarze planu, ochrony istniejących i postulowanych form ochrony przyrody;
- wyznaczenie na rysunku planu granic postulowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Żylica – Rybarzowice”;
- wyznaczenie na rysunku planu granic postulowanego użytku ekologicznego „Nad Żylicą”;
- oznaczenie na rysunku planu istniejących i postulowanych pomników przyrody i stanowiska dokumentacyjnego „Grzebień Żylicy”.

W celu zapewnienia ochrony bioróżnorodności, w powiązanych dokumentach planistycznych (związanych z zatwierdzoną lokalizacją drogi ekspresowej oraz koncepcją przebiegu obwodowej drogi wojewódzkiej), przyjęto następujące rozwiązania:

- wprowadzenie nowych nasadzeń roślinności wzdłuż nowobudowanych odcinków dróg – nasadzone zostaną gatunki odporne na zanieczyszczenia powietrza, susze, lekkie zasolenie gleby, o zwartych koronach, dużej powierzchni liści, w tym gatunki zimozielone;
- ograniczenie do niezbędnego minimum wycinki drzew przy realizacji przedsięwzięć drogowych oraz zabezpieczenie pozostałych drzew przed uszkodzeniami mechanicznymi;
- wykonanie na nowobudowanych odcinkach dróg odpowiednich przejść dla zwierząt: przejść dolnych pod poszerzonymi mostami, przejść pod estakadami oraz przepustów.

3. Ochrona powietrza atmosferycznego

W celu zapewnienia ochrony powietrza atmosferycznego, w projekcie planu miejscowego, przyjęto następujące rozwiązania:

- stosowanie zakazu spalania odpadów komunalnych w piecach grzewczych;
- zalecenie stosowania w celach grzewczych paliw czystych ekologicznie lub źródeł i paliw odnawialnych;

- zalecenie stosowania zbiorczych lub indywidualnych, wysokosprawnych systemów z wykorzystaniem atestowanych urządzeń grzewczych, zapewniających emisję zanieczyszczeń na poziomie dopuszczalnym przepisami odrębnymi.

W celu zapewnienia ochrony powietrza atmosferycznego, w powiązanych dokumentach planistycznych, przyjęto następujące rozwiązania:

- zakładanie pasów zieleni izolacyjnej przy nowobudowanych odcinkach dróg;
- prowadzenie dróg na estakadach, wiaduktach, wysokich nasypach.

4. Ochrona wód

W celu zapewnienia ochrony wód, w projekcie planu miejscowego, przyjęto następujące rozwiązania:

- ustalenie pasów ochronnych wzdłuż ważniejszych cieków wodnych;
- ustalenie odległości obiektów budowlanych od skarpy brzegowej wód powierzchniowych;
- stosowanie zakazu grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5m od zewnętrznej krawędzi skarpy brzegowej;
- stosowanie zakazu odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych w sposób pogarszający stan wód powierzchniowych i podziemnych;
- ustalenie nakazu wyposażenia terenów przeznaczonych pod zabudowę w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej dla odprowadzania lub gromadzenia ścieków;
- ustalenie nakazu rozbudowy i modernizacji sieci kanalizacyjnej;
- stosowanie nakazu odbioru i gromadzenia odpadów w systemie zorganizowanym, przy stosowaniu na całym obszarze planu jednolitych zasad, w tym z obowiązkiem wstępnej segregacji i odzysku surowców wtórnych;
- ustalenie nakazu likwidacji i rekultywacji „dzikich” wysypisk odpadów;
- zalecenie budowy zbiorników dla wykorzystania wód opadowych;
- stosowanie zakazu zagospodarowania terenów przyległych do powierzchniowych wód publicznych w sposób uniemożliwiający przechodzenie;
- stosowanie wymogu utrzymywania wód powierzchniowych, w celu zapewnienia swobodnego spływu wód oraz lodów, a także właściwych warunków korzystania z wody;
- stosowanie zakazu zagospodarowywania terenów w obszarze planu w sposób, mogący spowodować zniszczenie lub uszkodzenie brzegów wód powierzchniowych, budowli lub murów oraz gruntów pod wodami powierzchniowymi oraz urządzeń wodnych;
- ustalenie obowiązku na terenach położonych w zasięgu istniejącej sieci kanalizacyjnej włączenia do tej sieci, z wyjątkiem obiektów wyposażonych w sprawne oczyszczalnie przydomowe;
- ustalenie obowiązku na terenach położonych w zasięgu projektowanej sieci kanalizacyjnej włączenia do tej sieci niezwłocznie po jej zrealizowaniu, z wyjątkiem obiektów wyposażonych w sprawne oczyszczalnie przydomowe;
- ustalenie dopuszczenia na terenach położonych poza zasięgiem istniejącej lub projektowanej sieci kanalizacyjnej użytkowania sprawnych oczyszczalni przydomowych, lub zbiorników bezodpływowych z obowiązkiem ich opróżniania i wywozu przez uprawniony podmiot;
- stosowanie zakazu odprowadzenia nieoczyszczonych odpowiednio ścieków, w tym wód opadowych, do wód powierzchniowych;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

- stosowanie obowiązku odprowadzania wód deszczowych z dróg publicznych i parkingów oraz terenów produkcyjno-usługowych poprzez urządzenia do podczyszczania ścieków;
- ustalenie zakazu wprowadzania ścieków sanitarnych do kanalizacji deszczowej i odwrotnie;
- stosowanie zakazu w pasie drogi publicznej odprowadzania wody i ścieków z urządzeń melioracyjnych, gospodarskich lub zakładowych do rowów przydrożnych lub na jezdnię drogi;
- ustalenie wykonania systemu odwodnienia nowobudowanych odcinków dróg, uwzględniającego zebranie całości wód opadowych i roztopowych w szczelny system kanalizacyjny.

W celu zapewnienia ochrony wód, w powiązanych dokumentach planistycznych, przyjęto następujące rozwiązania:

- zastosowanie na nowobudowanych odcinkach dróg przed wylotami rowów i kanalizacji do odbiorników zespołów oczyszczających wyposażonych w osadniki/piaskowniki i separatory substancji ropopochodnych;
- zastosowanie w miejscach przekroczeń cieków przez nowobudowane odcinki dróg urządzeń chroniących cieki powierzchniowe w przypadku poważnej awarii przed przedostaniem się substancji niebezpiecznych do środowiska gruntowo-wodnego;
- instalowanie na odpływach wód opadowych z nowobudowanych odcinków dróg zamknięć awaryjnych umożliwiających odcięcie odbiornika w razie awarii z wyciekami substancji niebezpiecznych.

5. Ochrona powierzchni ziemi i gleb

W celu zapewnienia ochrony powierzchni ziemi i gleb, w projekcie planu miejscowego, przyjęto następujące rozwiązania:

- ustalenie obowiązku na terenach położonych w zasięgu istniejącej sieci kanalizacyjnej włączenia do tej sieci, z wyjątkiem obiektów wyposażonych w sprawne oczyszczalnie przydomowe;
- ustalenie obowiązku na terenach położonych w zasięgu projektowanej sieci kanalizacyjnej włączenia do tej sieci niezwłocznie po jej zrealizowaniu, z wyjątkiem obiektów wyposażonych w sprawne oczyszczalnie przydomowe;
- ustalenie dopuszczenia na terenach położonych poza zasięgiem istniejącej lub projektowanej sieci kanalizacyjnej użytkowania sprawnych oczyszczalni przybielkowych, lub zbiorników bezodpływowych z obowiązkiem ich opróżniania i wywozu przez uprawniony podmiot;
- stosowanie zakazu odprowadzenia nieoczyszczonych odpowiednio ścieków, w tym wód opadowych do ziemi;
- stosowanie obowiązku odprowadzania wód deszczowych z dróg publicznych i parkingów oraz terenów produkcyjno-usługowych poprzez urządzenia do podczyszczania ścieków;
- ustalenie zakazu wprowadzania ścieków sanitarnych do kanalizacji deszczowej i odwrotnie;
- stosowanie zakazu w pasie drogi publicznej odprowadzania wody i ścieków z urządzeń melioracyjnych, gospodarskich lub zakładowych do rowów przydrożnych lub na jezdnię drogi;
- stosowanie zakazu odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych w sposób pogarszający stan gleb;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

- ustalenie wymogu racjonalnego wykorzystywania powierzchni ziemi i gospodarowania gruntami poprzez oszczędne korzystanie z terenu w trakcie przygotowania i realizacji inwestycji oraz ograniczanie przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych na cele nierolnicze lub nieleśne
- ustalenie nakazu wyposażenia terenów przeznaczonych pod zabudowę w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej dla odprowadzania lub gromadzenia ścieków;
- ustalenie nakazu rozbudowy i modernizacji sieci kanalizacyjnej;
- stosowanie nakazu odbioru i gromadzenia odpadów w systemie zorganizowanym, przy stosowaniu na całym obszarze planu jednolitych zasad, w tym z obowiązkiem wstępnej segregacji i odzysku surowców wtórnych;
- ustalenie nakazu likwidacji i rekultywacji „dzikich” wysypisk odpadów;
- wymóg ograniczenia, na terenach zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych, zakresu robót ziemnych wyłącznie do niezbędnych;
- ustalenie wymogu zachowania, na terenach zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych, istniejących na skarpach drzew;
- ustalenie wymogu odpowiedniego zabezpieczenia i odwodnienia skarp, na terenach zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych;
- ustalenie wymogu ustalenia, na terenach zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych, geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych, na podstawie dokumentacji geologiczno-inżynierskiej.

6. Ochrona krajobrazu

W celu ochrony krajobrazu, w projekcie planu miejscowego, przyjęto następujące rozwiązania:

- ustalenie zakazu zabudowy terenów nie przeznaczonych pod zabudowę;
- ustalenie maksymalnej wysokości zabudowy do 12m (w wyjątkowych sytuacjach do 15m);
- ustalenie nakazu utrzymania i ochrony lasów oznaczonych jako „Ls” w ewidencji gruntów, oraz luźnych zadrzewień i zakrzewień oznaczonych jako „Lz” w ewidencji gruntów, z wyjątkiem, gdy uniemożliwiają one użytkowanie terenu zgodnie z przeznaczeniem ustalonym w planie;
- ustalenie nakazu utrzymania i ochrony zadrzewień, zakrzewień i darni, pełniących funkcję przeciwoerozyjne na skarpach, z wyjątkiem, gdy uniemożliwiają one użytkowanie terenu zgodnie z przeznaczeniem ustalonym w planie;
- ustalenie nakazu utrzymania i ochrony zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, pełniących funkcję siedlisk ekologicznych, z wyjątkiem, gdy uniemożliwiają one użytkowanie terenu zgodnie z przeznaczeniem ustalonym w planie;
- ustalenie nakazu utrzymania ochrony zadrzewień, zakrzewień, łąk, pastwisk i innych porostów lęgowych, stanowiących otulinę biologiczną wód powierzchniowych, pełniących funkcję siedlisk przyrodniczych i korytarzy ekologicznych oraz ochrony wód, z wyjątkiem, gdy uniemożliwiają one użytkowanie terenu zgodnie z przeznaczeniem ustalonym w planie;
- ustalenie nakazu utrzymania i ochrony zespołów zieleni urządzonej oraz pojedynczych drzew w terenach zabudowy, parków, skwerów, cmentarzy, za wyjątkiem niezbędnych cięć pielęgnacyjnych;
- nawiązanie formy i detalu architektonicznego do tradycji budownictwa regionalnego.

7. Ochrona przed powodzią

W celu zapewnienia ochrony przed powodzią, w projekcie planu miejscowego, przyjęto następujące rozwiązania:

- ustalenie wymogu zachowania w terenach zabudowy minimalnej powierzchni biologicznie czynnej w celu zwiększenia retencji wód;
- zalecenie stosowania przy utwardzaniu dojazdów i dojazdów elementów drobnowymiarowych, z preferencją dla materiałów naturalnych oraz innych azurowych;
- zalecenie budowy zbiorników dla wykorzystania wód opadowych;
- wskazanie łąk, pastwisk oraz łęgowych zadrzewień i zakrzewień, z wykluczeniem gruntów ornych, jako zalecanych sposobów zagospodarowania terenów w obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią;
- zakaz lokalizowania, na obszarach bezpośredniego i pośredniego zagrożenia powodzią, inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji gospodarki rybackiej, drogowych i infrastruktury technicznej;
- zakaz gromadzenia, na obszarach bezpośredniego i pośredniego zagrożenia powodzią, ścieków (w tym w szczelnych osadnikach), odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyszczyć wody;
- zakaz prowadzenia, na obszarach bezpośredniego i pośredniego zagrożenia powodzią, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w ustawie prawo wodne;
- zakaz lokalizacji, na obszarach bezpośredniego i pośredniego zagrożenia powodzią, urządzeń wodnych lub innych obiektów i urządzeń wodnych, bez uzgodnienia z zarządcą wód;
- stosowanie zakazu sadzenia, na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią, drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element otuliny biologicznej lub służącej do wzmacniania brzegów;
- stosowanie zakazu zmiany, na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią, ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód, a także utrzymywaniem lub budową wałów przeciwpowodziowych;
- ustalenie zakazu podpiwniczenia, na obszarach potencjalnego zagrożenia powodzią, nowych obiektów;
- ustalenie zakazu zagospodarowania, na obszarach potencjalnego zagrożenia powodzią, terenu w sposób utrudniający spływ wód powodziowych i lodu, w szczególności poprzez nieodpowiednie ogrodzenie;
- ustalenie obowiązku projektowania, na obszarach potencjalnego zagrożenia powodzią, poziomu parteru nowych obiektów na wysokości nie mniejszej niż 60cm, ponad poziomem krawędzi skarpy brzegowej;
- ustalenie obowiązku uzgodnienia, na obszarach potencjalnego zagrożenia powodzią, zabudowy z zarządcą wód powierzchniowych.

8. Ochrona zabytków i stanowisk archeologicznych

W celu zapewnienia ochrony obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz stanowisk archeologicznych, w projekcie planu miejscowego, przyjęto następujące rozwiązania:

a) ustalono strefę „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej obiektów wpisanych do rejestru zabytków, gdzie wymagania konserwatorskie mają pierwszeństwo nad wszelką prowadzoną

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

współcześnie działalnością inwestycyjną, gospodarczą i usługową oraz gdzie ustalono warunki w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu.

b) ustalono strefę „B” ochrony konserwatorskiej, gdzie współczesna działalność inwestycyjna, gospodarcza i usługowa powinna uwzględniać wymagania konserwatorskie oraz gdzie ustalono warunki w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu.

c) ustanowiono strefy ochrony stanowisk archeologicznych „OW” o granicach stanowiących okrąg o promieniu 40m. W strefach tych ustalono warunki w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu.

d) ochronę prawną obejmującą wszystkie obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków, wg wykazu zawartego w treści uchwały.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

Przyjęte w projekcie planu miejscowego rozwiązania, a zwłaszcza wprowadzenie:

- zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (z wyjątkiem niezbędnych dróg i infrastruktury technicznej);
- możliwości lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wyłącznie na warunkach określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- obowiązku odprowadzania ścieków do realizowanego systemu kanalizacji sanitarnej, a do czasu zakończenia jego realizacji wykorzystanie indywidualnych rozwiązań z bezwzględnym zakazem odprowadzania nieczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i ziemi;
- utrzymania i rozbudowy systemu zaopatrzenia w wodę wszystkich terenów osadniczych z sieci wodociągowej;
- nakazu podporządkowania się obowiązującym na terenie gminy zasadom utrzymania czystości i porządku oraz przepisom gospodarki odpadami;
- spójnych z krajobrazem i charakterem otoczenia zasad kształtowania kompozycji przestrzennej oraz wymogu wysokich walorów estetycznych dla nowych obiektów kubaturowych;
- zasad ochrony elementów środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu, spełniających wymogi przepisów odrębnych;

pozwalają na stwierdzenie, że spełniają one wymóg spójności z:

- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”, w zakresie polityki przestrzennej i kierunków rozwoju gminy;
- zewnętrznymi strukturami przestrzennymi, w celu zabezpieczenia ciągłości obszarów aktywnych biologicznie;
- planami zagospodarowania dla pozostałych obszarów gminy oraz miejscowości przyległych, w tym szczególnie w zakresie komunikacji, uzbrojenia technicznego i standardów zamieszkania.

Oceniając rozwiązania, przyjęte w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice, pod kątem zabezpieczenia środowiska i prawidłowego gospodarowania zasobami przyrody, można przyjąć, iż wskazane sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania na środowisko poszczególnych przedsięwzięć mogą przyczynić się do utrzymania właściwej równowagi pomiędzy procesami inwestycyjnymi, a poszanowaniem zasobów przyrodniczych, zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego.

XII. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Rozwiązania alternatywne rozpatrywane były głównie na etapie projektowania przebiegu dwóch znaczących ponadlokalnych szlaków komunikacyjnych, do których należą:

- planowana droga ekspresowa S-69 Bielsko-Biała – Żywiec – Zwardoń, która obecnie jest na etapie realizacji prac budowlanych,
- planowana droga wojewódzka DW 942, będąca obwodnicą Buczkowic i Rybarzowic, która w chwili obecnej jest na etapie wstępnych prac projektowych.

Na początkowym etapie prac projektowych drogi ekspresowej S-69 rozpatrywano 6 wariantów przebiegu trasy. Do dalszej analizy przyjęto warianty I, II i IV, które szczegółowo przeanalizowano w raporcie o oddziaływaniu na środowisko. Wariant II odrzucono z uwagi na większą ilość wyburzeń w stosunku do wariantu III i IV oraz z powodu większej kolizji z terenami cennymi przyrodniczo. Wariant V odrzucono ze względu na niskie parametry techniczne i wysoki koszt budowy. Wariant VI budził największe protesty społeczeństwa, ponadto sąsiadował z obszarami chronionymi (Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego).

Po przeanalizowaniu wszystkich dostępnych wariantów, po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, do realizacji jako najmniej konfliktowy dla ludzi i środowiska, niezależnie od ustaleń planu miejscowego władze ponadlokalne wybrały **wariant I z estakadą**. Zakłada on przekroczenie sołectwa Rybarzowice poprzez budowę wysokiej estakady na całym obszarze sołectwa. Rozwiązanie to zapewni ciągłość komunikacji i migracji społecznej oraz unikanie wrażenia rozdzielenia sołectwa przez nasyp drogi. Budowa nowej drogi wpłynie na poprawę bezpieczeństwa komunikacyjnego w rejonie istniejących dróg. Zmniejszenie natężenia ruchu na istniejących drogach wpłynie na zmniejszenie oddziaływania hałasu i zanieczyszczeń na mieszkańców.

W ramach oceny oddziaływania na środowisko przeanalizowano także wariant „0” polegający na nie podejmowaniu przedsięwzięcia. W ramach analizy tego wariantu wzięto pod uwagę fakt, iż:

- Lokalna sieć drogowa, w tym istniejąca droga krajowa nr 69 jest zbyt obciążona.
- Proponowany wzrost natężenia ruchu w kolejnych latach spowoduje wzrost uciążliwości przedmiotowej drogi na terenach leżących w bezpośrednim sąsiedztwie, zarówno dla środowiska (brak oczyszczania wód opadowych spływających z drogi, wzrost poziomu hałasu oraz emisji zanieczyszczeń do powietrza), jak i mieszkańców.
- Niepodejmowanie przedsięwzięcia spowoduje dalszą kumulację problemów komunikacyjnych, związanych z dostępnością tego i regionu, co uniemożliwi jego szybki rozwój.

Wybrany wariant lokalizacji drogi ekspresowej został zatwierdzony decyzją Wojewody Śląskiego.

Koncepcja programowo-planistyczna budowy drogi obwodowej, w ciągu drogi wojewódzkiej DW 942 w Gminie Buczkowice została opracowana w układzie wariantowej lokalizacji przebiegu drogi na zlecenie Marszałka Województwa Śląskiego. Opracowano 3 warianty trasy drogowej.

W trakcie opracowania koncepcji przebiegu drogi wojewódzkiej będącej obwodnicą sołectwa Buczkowice i Rybarzowic, celem nadrzędnym było poszukiwanie takich rozwiązań, które w określonych warunkach ukształtowania terenu oraz jego zagospodarowania pozwoliłyby zrealizować planowaną inwestycję drogową zgodnie z obowiązującymi

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

przepisami, możliwościami technicznymi, dostępnością do terenu oraz w takim kształcie, aby skutecznie pozwoliła rozwiązać problemy komunikacji samochodowej w tym rejonie. Jednocześnie przyjęcie jednego z przedstawionych rozwiązań do dalszych, szczegółowych opracowań projektowych, umożliwiło wprowadzenie do opracowywanego projektu planu miejscowego sołectwa Rybarzowice korekt zgodnych z możliwościami realizacyjnymi drogi klasy G 1 x 2.

W początkowej fazie projektowania przedmiotowej drogi brano pod uwagę warianty I, II i III, które zostały poddane szczegółowej analizie porównawczej. W ramach analizy został porównany wpływ poszczególnych wariantów przebiegu drogi na elementy społeczne oraz środowiska przyrodniczego, takie jak: zdrowie i życie ludzi; konflikty społeczne wynikające z wyburzeń budynków; lokalizacja względem obszarów chronionych; wpływ emisji zanieczyszczeń na obszary chronione; zwierzęta; rośliny; przekształcenia ziemi; wody powierzchniowe; wody podziemne; krajobraz; obszar podlegający ochronie konserwatorskiej.

Na podstawie przeprowadzonej analizy porównawczej trzech wariantów trasy drogi wojewódzkiej, jako najkorzystniejszy i rekomendowany do dalszych opracowań, po opinii władz Gminy, Marszałek Województwa Śląskiego wstępnie wybrał wariant II.

Wariant nie został jednakowoż statecznie zatwierdzony. Plan miejscowy, jako oznaczenie nieobowiązujące (orientacyjne, informacyjne), zawiera jedynie rezerwę terenu pod proponowany (postulowany przez władze Gminy) przebieg drogi obwodowej. Plan zakłada zachowanie dotychczasowego (rolnego bez zabudowy) przeznaczenia w pasie rezerwy, dla umożliwienia dalszego pełnego wariantowania na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji drogowej.

Kolejnym z przedsięwzięć, dla którego przeprowadzono w przeszłości analizę wariantów alternatywnych, była oczyszczalnia ścieków komunalnych w Rybarzowicach. Oczyszczalnia ta wybudowana w latach 70-ych ubiegłego stulecia, z uwagi na niespełnianie wymagań dotyczących jakości ścieków zrzucanych po oczyszczeniu do odbiornika, wymagała pilnej modernizacji. W ramach dostosowania istniejącej oczyszczalni ścieków do obowiązujących norm, jej administrator, na etapie przygotowywania studium wykonalności, przeanalizował 3 warianty – w pierwszym założono sytuację, kiedy nie podejmowane byłyby żadne działania, w drugim, kiedy modernizacji poddana zostałaby sama oczyszczalnia, a w trzecim założono likwidację oczyszczalni i wybudowanie w jej miejsce nowoczesnej przepompowni ścieków.

Po dokonaniu szczegółowej analizy porównawczej zostało wybrane rozwiązanie polegające na likwidacji istniejącej oczyszczalni ścieków i wybudowanie w jej miejsce nowoczesnej przepompowni, dzięki której ścieki z terenu Miasta Szczyrk i Gminy Buczkowice przepompowywane są do nowoczesnej oczyszczalni ścieków „Komorowie” w Bielsku-Białej.

Plan miejscowy przewiduje przekształcenie terenu dawnej oczyszczalni, zbędnych dla gospodarki ściekowej, na cele zabudowy usługowo-produkcyjnej.

Odnosnie pozostałych rozwiązań określonych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie przewidziano rozwiązań alternatywnych, z uwagi na ich brak. Wszystkie obszary przeznaczone pod zabudowę zostały poszerzone na terenach, gdzie występują gleby najniższych klas, z dala od terenów przyrodniczo cennych. Każde inne rozwiązanie wiązałoby się z koniecznością zajęcia terenów znacznie cenniejszych przyrodniczym – stąd odstąpienie od rozpatrywania rozwiązań alternatywnych dla wprowadzanych zmian.

Rozwój terenów przemysłowych ustalono w rejonie budowanego węzła drogi ekspresowej S-69, gdzie już obecnie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania

przestrzennego ustalający takie przeznaczenie. Brak jest możliwości wariantowej lokalizacji tej funkcji zagospodarowania.

Rozwój terenów mieszkaniowych ustalono w sąsiedztwie istniejącej zabudowy, jako jej kontynuację. Brak było możliwości wariantowej lokalizacji tej funkcji zagospodarowania, z uwagi na konieczność ograniczenia kosztów ekonomicznych rozwoju dróg dojazdowych i sieci infrastruktury technicznej, poprzez wykorzystanie i dowiązanie do systemów istniejących.

Do ważniejszych inwestycji celu publicznego ujętych w projekcie planu zaliczyć można rozbudowy istniejących cmentarzy: komunalnego i parafialnego, które planowane są na jedynejszych dogodnych (wolnych od zabudowy) terenach w sąsiedztwie, przy uwzględnieniu wymagań przepisów sanitarnych. Brak było możliwości wariantowej ich lokalizacji.

XIII. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice

Z przeprowadzonej w niniejszym opracowaniu analizy przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, wynika, iż realizacja ustaleń planu miejscowego wiązać się będzie ze zmianami w strukturze przestrzennej obszaru jak i wpływem na jakościowy i ilościowy stan poszczególnych elementów środowiska. W celu zapewnienia odpowiedniej jakości środowiska i prawidłowego jego funkcjonowania niezbędne będzie stosowanie rozwiązań zapobiegawczych oraz minimalizujących znaczące oddziaływania ze strony ustaleń projektu planu miejscowego na środowisko.

W celu analizy skutków realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Rybarzowice konieczne będzie prowadzenie monitoringu w zakresie: zmian w strukturze użytkowania gruntów, w szczególności zmian powierzchni gruntów leśnych i rolnych oraz zmian jakości i kondycji poszczególnych elementów środowiska.

W przypadku oceny zmian w strukturze użytkowania gruntów przydatne będą:

- zdjęcia satelitarne;
- baza ewidencji gruntów;
- dane z rocznika statystycznego.

W przypadku oceny jakości i kondycji poszczególnych elementów środowiska przydatne będą:

- dane z państwowego monitoringu środowiska, realizowanego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach;
- dane pochodzące z analizy porealizacyjnej, przeprowadzonej po zakończeniu budowy drogi ekspresowej i wojewódzkiej;
- opracowania sporządzone na potrzeby administracji lokalnej, np. mapy gleb, mapy akustyczne, raporty o stanie środowiska itp.
- sygnały od mieszkańców;
- obserwacje służb ochrony środowiska Urzędu Gminy Buczkowice.

Każda ewentualna zmiana sporządzanego planu miejscowego sołectwa Rybarzowice po jego uchwaleniu będzie wymagała ponownej oceny oddziaływania na środowisko, przy uwzględnieniu wskazań prognozy niniejszej. Przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nakładają na Wójta Gminy obowiązek dokonania przynajmniej raz w ciągu kadencji oceny aktualności obowiązujących planów miejscowych,

w tym ich zgodności z obowiązującymi przepisami oraz zakresu zachodzących zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

Dzięki prowadzonemu monitoringowi skutków realizacji planu miejscowego będzie możliwa bieżąca kontrola jakości środowiska, w tym szybka identyfikacja wszystkich potencjalnych zagrożeń, co umożliwi sprawne wdrażanie stosownych rozwiązań zapobiegających negatywnym oddziaływaniom. Systematycznie prowadzona analiza zaobserwowanych skutków, umożliwi w przyszłości właściwą gospodarkę przestrzenną w sołectwie Rybarzowice, z uwzględnieniem stanu środowiska przyrodniczego.

XIV. Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania ustaleń planu miejscowego na środowisko

Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie powinny wpłynąć negatywnie na stan środowiska w sołectwie Rybarzowice oraz na obszarach przyległych.

Obecna diagnoza stanu środowiska na terenie Rybarzowic nie wykazała ani nadzwyczajnych walorów lokalnej przyrody, ani zagrożeń ze strony działalności człowieka, którym nie można by zapobiegać lub ich łagodzić. Rolnictwo jest nisko intensywne, co sprzyja naturalnej sukcesji na nieużytkach. Plan zachowuje istniejące lasy, a ich nieznaczna część przeznaczona do zmiany przeznaczenia znajduje odpowiednią kompensację na terenach dogodnych do zalesienia, o wielokrotnie większej powierzchni. Cieki i zbiorniki wód powierzchniowych otrzymały w projekcie stosowną obudowę biologiczną. Projekt planu przeznacza pod zieleń nieurządzoną tereny korytarzy ekologicznych, zapewniając ich ciągłość z przejściami zaprojektowanymi pod drogą ekspresową S-69. Projekt ustala ramy przestrzenne do ustanowienia nowych form ochrony przyrody takich jak: zespół przyrodniczo-krajobrazowy, użytek ekologiczny i stanowisko dokumentacyjne. Obszar zabudowy przemysłowej zaplanowano jako rozszerzenie i uzupełnienie obszaru już zatwierdzonego w obowiązującym planie miejscowym. Obszary zabudowy mieszkaniowej i usługowej ustalono w sporządzanym projekcie w dowiązaniu do istniejącej, jako jej kontynuację. Zapobiega to nadmiernemu rozproszaniu zabudowy. We wszystkich terenach inwestycyjnych ustalono odpowiednie rygory ochrony zasobów przyrodniczych i obowiązek wyposażenia obiektów w systemy inżynierii środowiska (sieć kanalizacyjna, wodociągowa i wydajne systemy grzewcze).

Sporządzany projekt planu miejscowego, jako dokument kompleksowo regulujący gospodarkę przestrzenną, może korzystniej wpłynąć na zrównoważony rozwój sołectwa Rybarzowice, w stosunku do dotychczasowej gospodarki bezplanowej.

XV. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsze opracowanie popularno-naukowe spełnia wymagania dla streszczenia w języku niespecjalistycznym, z uwagi na zwięzłość, przejrzystość struktury, użyte sformułowania i potoczny język.

Informacja o zespole autorskim:

autor opracowania: mgr inż. Przemysław Lubiński – specjalista d/s ochrony środowiska, wieloletni pracownik administracji samorządowej,

współpraca: mgr inż. arch. Marcin Ulewicz – urbanista, członek Południowej Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą w Katowicach, pracownik administracji samorządowej,